

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง
An Economic Analysis of Thai Fresh Longan Exportation to Hong Kong

ของ

นางสาวสุวรรณา ชลภักดิ์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2544

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

5 / 30 / 44

(ดร.วิรัช กระแสร์นัตร์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

5 / 30 / 44

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ)

รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา

5 / 30 / 44

(รองศาสตราจารย์ ดร.อานวย แสงโนรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง

An Economic Analysis of Thai Fresh Longan Exportation to Hong Kong

T097156

โดย

นางสาวสุวรรณา ชลภักดิ์

ร/พ.
๙๙๖๓๓
๒๕๔๔

เสนอ

เลขที่.....
เลขทะเบียน..... ๙๗๑๕๖
วันเดือนปี.....

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. ๒๕๔๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: การวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง

โดย: นางสาวสุวรรณา ชลภักดี

ชื่อปริญญา: วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก: บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ:

...../...../.....

(วิรัช กระแสร์นัตร์)

ลำไยเป็นหนึ่งในสี่สินค้ายอดเยี่ยมที่ในแต่ละปีสามารถส่งออกทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยได้มากกว่า 1,800 ล้านบาท ฉะนั้นลำไยสดจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งออก ประเทศไทยจำเป็นต้องพึ่งพาดตลาดฮ่องกง ซึ่งเป็นตลาดหลักที่สำคัญเพียงตลาดเดียว และมีประเทศคู่แข่งชั้นต่าง ๆ อันได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และได้หวัน ซึ่งมีการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น จากความไม่แน่นอนในปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง จึงเห็นควรทำการศึกษาการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการตลาดส่งออกลำไยสดให้ขยายตัวมากขึ้นในอนาคต

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะการตลาดส่งออกลำไยสดและศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 โดยใช้ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการวิเคราะห์ผล พร้อมทั้งวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงในระหว่างปี พ.ศ. 2523-2542 ซึ่งอาศัยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณในรูปกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดาในการวิเคราะห์ผล

จากการศึกษา พบว่า การส่งออกลำไยสดนั้นต้องพึ่งพาดตลาดฮ่องกง ซึ่งเป็นตลาดหลักที่ประเทศไทยสามารถส่งออกลำไยสดได้มากที่สุดในแต่ละปี ประเทศคู่แข่งชั้นในตลาดฮ่องกงที่สำคัญ ได้แก่ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน และได้หวัน แต่เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านพันธุ์และคุณภาพของลำไยสดที่ดีกว่าประเทศไทย จึงมีการแข่งขันไม่มากนัก จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) ของประเทศไทยในการส่งออกลำไยสดไปตลาดฮ่องกง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งทั้งสามประเทศในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 พบว่า ประเทศไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เวียดนามมีค่า RCA มากกว่า 1 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศไทยซึ่งมีค่า RCA ที่มากกว่าประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ทุกปี แต่มีแนวโน้มของค่า RCA ลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความได้เปรียบในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงกำลังลดลง อันเนื่องมาจากประเทศคู่แข่งอื่นต่าง ๆ มีความสามารถในการส่งออกลำไยสดเพิ่มมากขึ้น โดยได้มีการปรับปรุง พัฒนาทั้งพันธุ์และคุณภาพของลำไยสดเพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดฮ่องกงเพิ่มขึ้น เวียดนามซึ่งมีแนวโน้มโดยเฉลี่ยของค่า RCA เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่า เวียดนามมีความได้เปรียบในการส่งออกลำไยสดไปฮ่องกงเพิ่มมากขึ้น ส่วนจีนและไต้หวันมีค่า RCA น้อยกว่า 1 ทุกปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่า ประเทศทั้งสองไม่มีความได้เปรียบในการส่งออกลำไยสดไปฮ่องกง ในส่วนของการวิเคราะห์ปัจจัยที่ผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกง ราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร และตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ซึ่งค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้งสามเหล่านี้ มีค่าเท่ากับ 1.54 -1.37 และ 0.11 ตามลำดับ และความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยเหล่านี้ที่มีต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงเป็นไปตามสมมติฐาน

จากการศึกษาในครั้งนี้ ประเทศไทยยังคงมีความได้เปรียบในการส่งออกลำไยสดไปฮ่องกงเหนือกว่าประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ฉะนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย จึงควรจัดอบรมเพิ่มเติมให้แก่ผู้ประกอบการส่งออกลำไยสดเกี่ยวกับการใช้สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่ถูกวิธี เพื่อป้องกันการกีดกันการนำเข้าลำไยสดของฮ่องกง และใช้นโยบายราคาส่งออกที่ลดลงควบคู่กับการลดต้นทุนในการผลิต ดังนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทั้งรัฐบาลและเอกชน อันได้แก่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้ประกอบการส่งออกลำไยสดควรร่วมมือกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการส่งออกและพัฒนาการตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทยให้ขยายตัวมากขึ้นในอนาคต

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือของ ดร.วิรัช กระแสร์นัตร์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่าง ๆ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเนื้อหาในปัญหาพิเศษฉบับนี้ และอาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษ ที่ได้ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงปัญหาพิเศษฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐบาล ได้แก่ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายแห่งชาติ ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูล ทั้งนี้ต้องขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตรที่อำนวยความสะดวกในการจัดพิมพ์รูปเล่มของปัญหาพิเศษฉบับนี้ ตลอดจนเพื่อน ๆ สาขาวิชาบริหารธุรกิจเกษตรทุกคนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ซึ่งเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดของผู้ศึกษาให้มีความตั้งใจจริงและมุ่งมั่นในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สุวรรณา ชลภักดี

มีนาคม 2544

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญตารางผนวก	(4)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ขอบเขตการศึกษา	6
วิธีการศึกษา	7
บทที่ 2 โครงร่างทางทฤษฎี	9
การตรวจเอกสาร	9
สมมติฐานของการศึกษา	12
แนวคิดทางทฤษฎี	12
แบบจำลองอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง	23
บทที่ 3 การส่งออกลำไยสดของประเทศไทย	25
ภาวะการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย	25
ภาวะการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง	27
บทบาทของรัฐบาลในการส่งเสริมการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย	31
กฎระเบียบการส่งออกของรัฐบาลในการควบคุมการส่งออกลำไยสดของไทย	31
การขนส่งและการบรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย	33
แนวทางการพัฒนาด้านการตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทย	34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ	37
ผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสด	
ของประเทศไทยไปฮ่องกง	37
ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง	42

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	46
สรุป	46
ข้อเสนอแนะ	48

เอกสารอ้างอิง	49
---------------	----

ภาคผนวก	51
---------	----

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนเนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตลำไยของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2534-2542	2
2	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยและผลิตภัณฑ์ลำไยของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2534-2542	3
3	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยเป็นรายประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2539-2542	4
4	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยสดของไทยไปฮ่องกงระหว่างปี พ.ศ. 2536-2542	5
5	ปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 (ต้น)	26
6	รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงระหว่างปี พ.ศ. 2530-2542	28
7	มูลค่าการส่งออกลำไยสดของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ไปยังฮ่องกงระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 (พื้นที่รัฐ)	38
8	สัดส่วนของมูลค่าการส่งออกลำไยสดของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ไปยังฮ่องกงระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 (ร้อยละ)	39
9	ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของประเทศผู้ส่งออกลำไยสดไปยังฮ่องกงระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542	40

สารบัญตารางผนวก

ตารางผนวกที่		หน้า
1	ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงและราคาขายส่งเฉลี่ย ที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานครระหว่างปี พ.ศ. 2523-2542	52
2	รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงและตัวแปรหุ่นของนโยบาย อัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวระหว่างปี พ.ศ. 2523-2542	53
3	มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศต่าง ๆ ไปฮ่องกงระหว่าง ปี พ.ศ. 2535-2542 (พันธะเหรียญสหรัฐ)	54

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การเปลี่ยนแปลงปริมาณซื้อ	19
2	การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์	20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ในปัจจุบันแม้ว่าประเทศไทย จะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตจากภาคการเกษตร ไปสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่สินค้าที่ได้จากการเพาะปลูกทางการเกษตรนั้นยังมีความสำคัญ มาก โดยเฉพาะผลไม้ อาทิเช่น ลำไย ทุเรียน มังคุด มะม่วง เป็นต้น ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่มี ศักยภาพสูงต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้การผลิตหรือการเพาะปลูกผลไม้ของประเทศไทย นอกจาก จะเป็นการสร้างงานให้กับเกษตรกรที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศแล้ว ยังเป็นแหล่งรายได้ที่ สำคัญสามารถทำรายได้เข้าสู่ประเทศไทยที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากการส่งออกได้ปีละไม่น้อยกว่า 7 หมื่นล้านบาท ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงในการผลิตผลไม้ที่มีรสชาติดีและพันธุ์ เป็นที่นิยมของตลาดต่างประเทศ จึงทำให้ผลไม้ของไทยได้รับความต้องการอย่างกว้างขวาง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2542)

ลำไยเป็นผลไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ ได้กำหนดให้เป็นหนึ่งในสี่สินค้ายอดเยี่ยม เพราะเป็นผลไม้ที่ในแต่ละปีสามารถส่งออก ทำรายได้ให้แก่ประเทศมากกว่า 1,800 ล้านบาท จึงทำให้ลำไยมีบทบาทสำคัญมากในด้านการ ส่งออกผลไม้สดของประเทศไทย ลำไยเป็นพืชที่นิยมปลูกกันมากทางภาคเหนือตอนบนของ ประเทศ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย น่าน และลำปาง ซึ่งเป็นแหล่งที่เหมาะสมแก่การ เพาะปลูกลำไยของประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีแหล่งเพาะปลูกลำไยกระจายอยู่ในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จันทบุรี ตาก กำแพงเพชร เป็นต้น โดยในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน เป็นแหล่งที่ปลูกมากที่สุด ประมาณร้อยละ 90 ของพื้นที่ปลูกลำไยทั้งหมดของประเทศไทย (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543ก) หน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องได้มีนโยบายให้เพิ่มเนื้อที่ เพาะปลูกลำไย ซึ่งเมื่อพิจารณาการขยายตัวของเนื้อที่เก็บเกี่ยวลำไย ในระหว่างปี พ.ศ. 2534-2542 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี แต่อัตราการขยายตัวของผลผลิตลำไยนั้นมีความไม่แน่นอน (ตารางที่ 1) อันมีสาเหตุมาจากสภาพอากาศที่แปรปรวน ซึ่งส่งผลให้การออกดอกแทงช่อของลำไยไม่สมบูรณ์ เท่าที่ควร

ในปัจจุบันปริมาณผลผลิตลำไยร้อยละ 70 ใช้บริโภคสด โดยเป็นการส่งออกร้อยละ 30 และบริโภคภายในประเทศร้อยละ 40 ส่วนลำไยที่เหลืออีกร้อยละ 30 นำไปแปรรูปเป็นลำไยกระป๋อง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 จำนวนเนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตลำไยของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2534-2542

ปี พ.ศ.	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	ผลผลิต (ตัน)	อัตราขยายตัว (ร้อยละ)
2534	136,064	-	81,842	-
2535	147,721	8.57	145,047	77.23
2536	171,752	16.27	92,742	-36.06
2537	192,429	12.04	193,079	108.19
2538	216,972	12.75	143,592	-25.63
2539	239,393	10.33	236,428	64.65
2540	258,964	8.18	250,418	5.92
2541	275,108	6.23	33,771	-86.51
2542	295,137	7.28	120,715	257.45

ที่มา: (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543ก)

ร้อยละ 20 และลำไยอบแห้งร้อยละ 10 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543ก) ซึ่งลำไยที่จำหน่ายยังต่างประเทศที่สำคัญ 4 ประเภท ได้แก่ ลำไยสด ลำไยแช่แข็ง ลำไยกระป๋อง และลำไยอบแห้ง เมื่อพิจารณาการส่งออกลำไยทุกประเภทของประเทศไทยพบว่า ลำไยสดมีบทบาทสำคัญมากที่สุด เนื่องจากมีทั้งปริมาณและมูลค่าการส่งออกโดยรวมแต่ละปีมากที่สุด (ตารางที่ 2) และเมื่อพิจารณาตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทยที่สำคัญที่สุด คือ ตลาดฮ่องกง เนื่องจากประชาชนในฮ่องกงนิยมบริโภคลำไยสดกันมากด้วยชื่นชอบในรสชาติ ตลาดส่งออกรองลงมา คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และแคนาดา (ตารางที่ 3) ส่วนประเทศคู่แข่งที่สำคัญ คือ ใต้หวัน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปัจจุบันได้มีการแข่งขันทางการส่งออกลำไยสดมากขึ้น โดยเฉพาะในตลาดฮ่องกง (กระทรวงพาณิชย์, 2543ก) ซึ่งเวียดนามและจีนได้มีการพัฒนาพันธุ์ลำไยที่ดีขึ้น เพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศไทยได้มากขึ้น

เนื่องจากปัญหาด้านคุณภาพของลำไยสดของประเทศไทย โดยการเก็บเกี่ยวผลลำไยที่ยังไม่แก่เต็มที่ และปัญหาการกีดกันทางการค้าของประเทศผู้นำเข้า อาทิเช่น ปัญหาการกำหนดข้อตกลงของประเทศผู้นำเข้าต่าง ๆ เกี่ยวกับการตกค้างของสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในผลลำไยสด ซึ่งเป็นสารที่ช่วยในการยืดอายุความสดของลำไยที่อนุญาตให้สามารถตกค้างได้นั้น หากผู้ส่งออกเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยและผลิตภัณฑ์ลำไยของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2534-2542

ปี พ.ศ.	ลำไยสด		ลำไยแห้ง		ลำไยแช่แข็ง		ลำไยกระป๋อง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2534	7,618	162.62	780	105.22	307	17.18	4,073	167.41	12,778	452.43
2535	12,811	297.73	724	117.73	288	18.42	7,973	291.97	21,796	725.83
2536	21,310	398.06	879	96.03	159	9.88	8,391	338.38	30,739	842.35
2537	32,628	756.45	3,355	248.23	140	8.64	10,020	370.47	46,123	1,383.79
2538	31,719	882.14	3,655	195.51	160	9.43	10,554	415.15	46,088	1,502.23
2539	61,053	1,286.39	26,850	1,046.06	231	12.57	16,132	609.27	104,266	2,954.29
2540	81,632	2,119.86	38,075	2,142.86	241	14.77	15,975	753.14	135,923	5,030.63
2541	2,581	149.51	946	85.46	219	19.90	4,861	272.63	8,607	527.49
2542	43,998	1,146.97	6,770	436.73	749	44.87	8,822	468.93	60,339	2,097.50

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2543ข)

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยเป็นรายประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2539–2542

ประเทศผู้นำเข้า	ปี พ.ศ.							
	2539		2540		2541		2542	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
ฮ่องกง	48,774.17	965.61	63,529	1,597.93	2,152.48	112.99	20,914.26	501.53
อินโดนีเซีย	4,539.31	115.04	6,922	151.04	0.00	0.00	6,965.95	182.18
สิงคโปร์	2,236.10	49.85	3,233	57.78	6.43	0.22	4,864.17	82.54
แคนาดา	1,550.03	65.81	1,404	69.13	346.24	32.35	2,12.68	104.35
มาเลเซีย	2,830.17	58.57	4,126	163.53	0.00	0.00	4,914.67	185.34
จีน	453.41	8.99	1,263	40.94	2.39	0.21	2,931.59	44.42
อังกฤษ	77.09	3.39	54	1.35	31.95	1.54	57.39	1.83
ฝรั่งเศส	96.26	2.81	71	1.84	10.35	0.73	165.05	7.13
ประเทศอื่นๆ	495.35	16.32	1,030	36.30	14.50	1.47	1,057.18	27.67
รวม	61,052.89	1,286.39	81,632.46	2,119.86	2,581.34	149.51	43,997.94	1,146.98

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2543ข)

ล้าไยสดไม่สามารถควบคุมการใช้สารนี้ให้อยู่ในระดับที่เป็นไปตามข้อกำหนดดังกล่าวแล้ว ประเทศผู้นำเข้าล้าไยสดแต่ละประเทศสามารถปฏิเสธการนำเข้าล้าไยสดเหล่านั้นได้ ช่องกึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักที่สำคัญของประเทศไทยอนุญาตให้มีการตกค้างของสารนี้ได้ไม่เกิน 350 พีพีเอ็ม¹ ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกล้าไยสดของประเทศไทยไปยังฮ่องกงเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากการส่งออกล้าไยสด ทั้งทางด้านปริมาณและมูลค่าที่ส่งไปยังฮ่องกง (ตารางที่ 4) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา มีแนวโน้มของทั้งปริมาณและมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น แต่มีช่วงตกต่ำในปี พ.ศ. 2541 ซึ่งมีปริมาณการส่งออกเพียง 2,152.48 ตัน คิดเป็นมูลค่าเพียง 112.99 ล้านบาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ปริมาณการส่งออกได้เพิ่มขึ้นเป็น 20,914.26 ตัน คิดเป็นมูลค่า 501.53 ล้านบาท ซึ่งแสดงถึงความไม่แน่นอนในปริมาณการส่งออกล้าไยสดของประเทศไทยไปยังฮ่องกง ฉะนั้นจึงควรศึกษาภาวะการตลาดส่งออกล้าไยสด ความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณส่งออกล้าไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการตลาดส่งออกล้าไยสดของประเทศไทยในอนาคตให้ขยายตัวมากขึ้น

ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกล้าไยสดของ ไทยไปฮ่องกงระหว่างปี พ.ศ. 2536-2542

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2536	13,080.23	230.69
2537	21,397.43	446.71
2538	22,714.05	602.66
2539	48,774.17	965.61
2540	63,529.39	1,597.93
2541	2,152.48	112.99
2542	20,914.26	501.53

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2543)

¹ พีพีเอ็ม (ppm: part per million) หมายถึง หน่วยปริมาณสารพิษที่พบในผักหรือผลไม้ต่อหน่วย เช่น 100 ppm หมายความว่า ในผักหรือผลไม้ 1 กิโลกรัม จะมีสารพิษอยู่ 100 มิลลิกรัม
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งไว้ในสํานักการศึกษาศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาภาวะการตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง
2. เพื่อวิเคราะห์ถึงความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปยังฮ่องกงให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงภาวะการตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง
2. ทราบถึงความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง
3. ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง
4. สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงขยายตลาดส่งออกลำไยสดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปยังฮ่องกง ซึ่งเป็นตลาดส่งออกลำไยสดของไทยที่สำคัญที่สุด โดยศึกษาเกี่ยวกับภาวะการตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง วิเคราะห์ถึงความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการตลาดส่งออกลำไยสดของไทยไปฮ่องกง ในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 เนื่องจากเป็นช่วงที่การแข่งขันการส่งออกลำไยสดไปยังฮ่องกงจากประเทศต่าง ๆ มากขึ้น และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของไทยไปฮ่องกงในระหว่างปี พ.ศ. 2523-2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ซึ่งใช้ในการศึกษาภาวะการตลาดส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่น และการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ซึ่งข้อมูลที่น่ามาใช้ในการศึกษาค้างนี้ได้มาจากเอกสาร รายงานการศึกษาและบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลงานการวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งทางรัฐบาลและเอกชนที่ได้เก็บรวบรวมไว้ ซึ่งได้แก่ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมศุลกากร กรมส่งเสริมการค้าส่งออก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานสภาวิจัยแห่งประเทศไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาภาวะการตลาดส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง โดยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ผลในเชิงพรรณนา (descriptive analysis) เกี่ยวกับอัตราการขยายตัว การส่งออกของประเทศไทยและประเทศคู่แข่งอื่นไปฮ่องกง โดยอาศัยวิธีการทางสถิติอย่างง่ายในรูปอัตราส่วนหรือร้อยละ ค่าเฉลี่ยในรูปตารางและภาพประกอบการอธิบาย

2. การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ซึ่งนำเอาแนวความคิดเกี่ยวกับความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมาประยุกต์ใช้ โดยใช้ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) ในการวิเคราะห์ เพื่อชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบในการส่งออกกล้วยสดไปยังฮ่องกงหรือไม่อย่างไร

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยอาศัยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis) และใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Square: OLS) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่าง ๆ พร้อมทั้งหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์เพื่อการส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของแต่ละปัจจัย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการตลาดส่งออกผลไม้สดของประเทศไทยไป
ฮ่องกง โดยรวบรวมข้อมูลและผลการศึกษาที่ได้วิเคราะห์ทั้งหมดมาสรุป อธิบาย และพิจารณา
ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการตลาดส่งออกผลไม้สดของ
ประเทศไทยไปฮ่องกงให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

โครงสร้างทางทฤษฎี

ในบทนี้เป็นกรนำเสนอผลงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา สมมติฐานในการศึกษาค้างนี้ ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และแนวคิดความได้เปรียบด้านการแข่งขัน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ความได้เปรียบในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง และทฤษฎีอุปสงค์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การตรวจเอกสาร

จรัส มินุญ (2531) ได้ทำการศึกษาคำส่งออกลำไยของประเทศไทย พบว่า ประเทศที่มีศักยภาพในการนำเข้าลำไยของประเทศไทยและยังรักษาระดับการนำเข้าต่อไปอีกเช่นเดิม คือ ฮ่องกง สิงคโปร์ และมาเลเซีย ในขณะที่เดียวกันกลุ่มประเทศแถบยุโรป ซึ่งได้แก่ แคนาดา ออสเตรเลีย เยอรมัน อังกฤษ เป็นตลาดที่มีคู่ทางในการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นในอนาคตทั้งนี้เพราะการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการใช้สื่อโฆษณาต่าง ๆ โดยรูปแบบนี้แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ทางด้านการพัฒนาในแง่ของการผลิตยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร คุณภาพของผลผลิตมีประสิทธิภาพต่ำ เนื่องจากเทคโนโลยีใหม่ยังมีไม่ทั่วถึง การจัดมาตรฐานการผลิตก็ไม่มีมาตรการที่แน่นอน ทำให้ผลผลิตลำไยจากจังหวัดเชียงใหม่ไปฮ่องกง มีการพัฒนาทางด้านคุณภาพ โดยช่วยยึดอายุการเก็บรักษาให้ยาวนานขึ้น ทางด้านการรวบรวมผลผลิตจะมีการรวมกลุ่มกันในรูปสหกรณ์ผู้ผลิตลำไยหรือผู้ปลูกลำไยในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ทางด้านการบรรจุหีบห่อก็จะมีการใช้ตะกร้าพลาสติกและกล่องกระดาษเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอยู่เสมอในขบวนการส่งออก คือ ปริมาณและคุณภาพแต่ละปีมีความไม่สม่ำเสมอ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการรักษาตลาดลำไยในต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากการผลิตขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ ปัญหาเรื่องการจำหน่ายที่ยังคงเป็นวิธีฝากขายอยู่เช่นเดิม และทางด้านการส่งออกมีพาหนะไม่เพียงพอ

จันทนา เจริญสุข (2532) ได้ทำการศึกษาคำวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกผลไม้สดของประเทศไทย พบว่า ภาวะการผลิตกล้วย ทุเรียน มะละกอ ลำไย ส้มตรา และส้มโอ ซึ่งมีแนวโน้มของการผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อยทั้งพื้นที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิต ด้านการตลาดผลไม้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของประเทศไทยคงมีการใช้กลยุทธ์ที่ไม่ยุ่งยาก ส่วนการส่งออกนั้นพบว่ามีความโน้มเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า ทั้งนี้เป็นผลมาจากการส่งเสริมของรัฐบาลให้มีการส่งออกมากขึ้น ให้มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้มากขึ้น ประกอบกับตลาดส่งออกได้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพทางด้าน การรวบรวม การขนส่ง การบรรจุหีบห่อ การจัดชั้นมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และการทดสอบตลาด ผลไม้ในตลาดต่างประเทศ ทำให้ตลาดผลไม้ของประเทศไทยขยายออกไปไม่เฉพาะแต่ประเทศใน เอเชียเท่านั้น ยังรวมไปถึงในยุโรป ตะวันออกกลาง และสหรัฐอเมริกาด้วย ผลการวิเคราะห์การ เปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดผลไม้ในประเทศลูกค้าที่สำคัญในช่วงปี พ.ศ. 2522-2525 และปี พ.ศ. 2526-2529 ปรากฏว่า ตลาดสิงคโปร์มีส่วนแบ่งตลาดผลไม้ของประเทศไทยที่มีการเปลี่ยนแปลง ในช่วงเวลาดังกล่าวดังนี้ ส่วนแบ่งตลาดกล้วยเพิ่มขึ้น 10.33 ตัน เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของ ขนาดของตลาดร้อยละ 73.26 และการแข่งขันร้อยละ 91.06 สำหรับส่วนแบ่งตลาดมะละกอ เพิ่มขึ้น 17.75 ตัน เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของขนาดของตลาดร้อยละ 45.96 และการแข่งขัน ร้อยละ 87.32 และส่วนแบ่งตลาดส้มที่ลดลง 53.33 ตัน เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของตลาด ร้อยละ 24.81 และการแข่งขันร้อยละ 23.98 ในตลาดฮ่องกงส่วนแบ่งตลาดของผลไม้ประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. 2522-2525 และปี พ.ศ. 2526-2529 มีดังนี้ ส่วนแบ่งตลาดกล้วยลดลง 6,181.25 ตัน ซึ่งเป็นผลมาจากการลดลงของขนาดของตลาดร้อยละ 110.25 และการแข่งขัน ร้อยละ 148.38 สำหรับส่วนแบ่งตลาดมะละกอเพิ่มขึ้น 929.25 ตัน เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของ ขนาดของตลาดร้อยละ 18.68 และการแข่งขันร้อยละ 27.88 และส่วนแบ่งการตลาดส้มเพิ่มขึ้น 2,012 ตัน เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของขนาดของตลาดร้อยละ 93.67 และการแข่งขันร้อยละ 91.16 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งในการส่งออกผลไม้แต่ละชนิด จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงของการแข่งขันมีอิทธิพลต่อการขยายส่วนแบ่งตลาดมากกว่าการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของตลาด ดังนั้นกลยุทธ์ด้านการแข่งขันเพื่อคุณภาพสินค้าในราคาที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการขยายตลาดส่งออก

นที เรียงทัญญ (2534) ได้ทำการวิเคราะห์ถึงปัญหาและสู่ทางการส่งออกผลไม้สดของ ประเทศไทย พบว่า การส่งออกผลไม้สดของประเทศไทยมีการกระจุกตัวอยู่ในทวีปเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศ ได้แก่ ฮ่องกง สิงคโปร์ มาเลเซีย และญี่ปุ่น โดยมีการส่งออกกล้วย ส้มโอ เงาะ ลำไย ทูเรียน และมะละกอไปยังตลาดฮ่องกงเป็นหลัก ส่งออกมะม่วงและเงาะไปตลาดมาเลเซียเป็นหลัก และส่งออกสับปะรดไปยังตลาดญี่ปุ่นเป็นหลัก แต่การส่งออกผลไม้สดไปยังตลาดดังกล่าวประสบ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่เกิดจากฝ่ายประเทศไทยเอง ได้แก่ ปัญหาการคัดเลือก ผลไม้ ปัญหาหระวางขนส่งทางอากาศซึ่งจะเกิดขึ้นเสมอในช่วงผลไม้ ออกมาก ปัญหาการบรรจุ หีบห่อ ปัญหาการทุ่มเทขายของผู้ส่งออก ทำให้เกิดการตัดราคากันเอง ปัญหาความสะอาดและ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถูกสุขลักษณะและปัญหาที่เกิดจากฝ่ายผู้นำเข้า อันได้แก่ การตกลงซื้อขายและการชำระเงินอยู่ในรูปแบบฝากขาย ทำให้ฝ่ายประเทศไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบผู้นำเข้าในต่างประเทศเสมอมา ปัญหาเรื่องการค้ากำแพงภาษีของประเทศผู้นำเข้าและการจำกัดการนำเข้า และจากการวิเคราะห์ลู่ทางการส่งออกผลไม้สดของประเทศไทยในตลาดต่างประเทศ พบว่า ในตลาดฮ่องกง ทูเรียน ลำไย และกล้วยจากประเทศไทยมีลู่ทางการส่งออกที่แจ่มใสมาก ส่วนมะม่วง สับปะรด และมะละกอ ผู้ที่ครองตลาด คือ ฟิลิปปินส์และมาเลเซีย ในตลาดสิงคโปร์ มะม่วง ลำไย เป็นผลไม้ที่มีลู่ทางที่ดีของประเทศไทย แต่สำหรับกล้วย สับปะรด ทูเรียน และมะละกอ มาเลเซียสามารถครองตลาดได้มากที่สุด เงาะ ทูเรียน มะม่วง ลำไย และมะละกอ ถือได้ว่ามีลู่ทางการส่งออกที่แจ่มใสในตลาดมาเลเซีย ส่วนกล้วยและสับปะรดในมาเลเซียมีการตั้งกำแพงภาษีเข้าสูง โอกาสที่ไทยจะส่งออกผลไม้ดังกล่าว จึงมีลู่ทางที่ไม่แจ่มใสนักในตลาดญี่ปุ่น มะม่วงและสับปะรดจะเป็นผลไม้ที่มีลู่ทางที่ดีขึ้นในอนาคต

วันวิสาข์ อินเทพ (2537) ได้ทำการศึกษาภาวะการตลาดส่งออกลำไยของประเทศไทย พบว่า ภาวะการผลิตลำไยนั้นเป็นไม้ผลที่ปลูกง่าย ผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน และจะให้ผลผลิตมากปีเว้นปี ส่วนด้านการตลาดลำไยของประเทศไทย กรมการค้าต่างประเทศได้กำหนดคุณภาพของผลลำไยสดในลักษณะมาตรฐานแนะนำเพื่อสร้างความเชื่อถือในตลาดต่างประเทศ โดยมีการแปรรูปลำไยเป็น 3 ลักษณะ คือ ลำไยกระป๋อง ลำไยตากแห้ง และลำไยแช่แข็ง เพื่อเก็บไว้บริโภคได้นานขึ้นโดยมาตรฐานการบรรจุหีบห่อ ด้านการขนส่งสามารถทำได้ 3 ทาง คือ ทางบกโดยทางรถยนต์หรือรถไฟออกด่านภาคใต้ไปยังมาเลเซียและสิงคโปร์ ทางเรือโดยใช้ท่าเรือคลองเตย ทางอากาศโดยใช้ท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ และดอนเมืองกรุงเทพฯ ตลาดส่งออกลำไยของประเทศไทยส่วนใหญ่จะอยู่ในเอเชียแถบฮ่องกง สิงคโปร์ และมาเลเซีย คิดเป็นปริมาณการส่งออกร้อยละ 80 ส่วนสหรัฐอเมริกา ยุโรป และแคนาดา คิดเป็นปริมาณการส่งออกร้อยละ 20 ของปริมาณส่งออกรวมในประเทศไทย

ปิยวรรณ สกุลเจริญ (2539) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์โอกาสการขยายตลาดส่งออกลำไย พบว่า มีโอกาสขยายตลาดส่งออกลำไยไปต่างประเทศเนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิเช่น ปริมาณผลผลิตรวมแต่ละปีมากพอ ปัจจุบันผู้รับซื้อส่งออกลำไยสดกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณซื้อ มีการยืดอายุลำไยโดยใช้สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์และลำไยสดของประเทศไทยเป็นที่นิยมขึ้นชอบในตลาดผู้บริโภคชาวเอเชีย ส่วนลำไยอบแห้งมีโอกาสส่งออกไปยังตลาดสาธารณรัฐเกาหลี ตลาดฮ่องกง (เพื่อส่งออกต่อไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน) และผลิตภัณฑ์ลำไยที่ตลาดสหรัฐอเมริกายังมีโอกาสขยายตลาดอีกมาก สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ควรแก้ไขในการขยายตลาดส่งออกลำไย ได้แก่ ปัญหาเรื่องการขนส่ง รถขนส่ง รถห้องเย็น การจัดเกรดให้เป็นมาตรฐานสากล และการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งออกผลผลิตที่ยังไม่แก่เต็มที่ เรื่องการกีดกันจากต่างประเทศโดยมาตรการทางด้านภาษีและมีใช้ ภาษีซึ่งอ้างสาเหตุโรคพืชและแมลงในตลาดส่งออก เรื่องสินค้าไม่ได้มาตรฐาน

เปรมปรี ฌ สงขลา (2542) ได้กล่าวถึงโฉมหน้าลำไยที่กำลังแปรเปลี่ยนไปอย่างฉับพลัน สิ่งแรก คือ การค้นพบเทคโนโลยีการผลิตลำไยนอกฤดู โดยการใช้สารโปแตสเซียมคลอไรด์บั้งค้ำ แม้ว่าการมีเทคโนโลยีการผลิตลำไยนอกฤดูที่ไม่เลือกสภาพพื้นที่อย่างแต่ก่อนน่าจะเป็นผลดีในการ ทำให้เกิดการกระจายผลผลิตทั้งปีได้ก็ตาม แต่ปัญหาคลับเป็นเรื่องของการตลาด เรื่องราคาลำไยปี พ.ศ. 2542 ไม่ดีเท่าที่คาดหวัง เพราะผลจากเทคโนโลยีการบั้งค้ำนอกฤดูกาล นอกจากนั้นตลาด สาธารณรัฐประชาชนจีนที่เป็นผู้บริโภครื้อหรือซื้อลำไยจากประเทศไทยเป็นหลัก แต่กำลังกลายเป็น ผู้ผลิตเอง และคู่แข่งในในประเทศอื่น ๆ กำลังเข้าสู่สนามแข่งขันทางการผลิตและการตลาดกัน อย่างคึกคัก คือ ออสเตรเลีย เวียดนาม และสิงคโปร์ เรื่องปัญหาคุณภาพลำไยปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นสิ่งที่บอกอนาคตลำไยประเทศไทยได้ว่าจะต้องปรับปรุงการจัดการผลิตทั้งระบบ

สมมติฐานของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ตั้งสมมติฐานได้ดังนี้คือ

1. ประเทศไทยมีค่าดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏมากกว่า 1 ส่วนประเทศ คู่แข่งมีค่าดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏน้อยกว่า 1
2. ราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์ใน ทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง
3. รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง
4. ตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลงมีความ สัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง
5. อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทของประเทศไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกงมีความสัมพันธ์ในทิศทาง เดียวกันกับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง

แนวคิดทางทฤษฎี

ในการศึกษาการวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงในครั้งนี้ อาศัยทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ อันประกอบด้วย ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Balassa, 1979) ซึ่งอธิบายถึงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ และ ทฤษฎีอุปสงค์ ซึ่งอ้างอิงมาจากหนังสือเศรษฐศาสตร์การจัดการ (นราทิพย์, 2542) และหนังสือ เศรษฐศาสตร์จุลภาค (วันรักษ์, 2541) เพื่อให้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ครั้งนี้ โดยมีรายละเอียด ของแต่ละทฤษฎีดังต่อไปนี้

ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

ตามทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติภายใต้ระบบเศรษฐกิจ แบบเสรีจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อการผลิตและการค้าระหว่างประเทศตั้งอยู่บนพื้นฐาน ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของระบบเศรษฐกิจนั้น ๆ

ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ หมายถึง ความสามารถของประเทศใดประเทศหนึ่งในการผลิตสินค้าและบริการด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ลักษณะของความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ นี้สามารถอธิบายเกี่ยวกับการผลิตและการค้าระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้

เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) ได้แสดงแนวคิดในเรื่องการค้าระหว่างประเทศเพิ่มเติม จาก อדם สมิท (Adam Smith) เกี่ยวกับทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ โดย ริคาร์โด ได้ให้ แนวความคิดว่าประเทศ 2 ประเทศจะทำการค้าขายกัน เมื่อประเทศหนึ่งสามารถผลิตสินค้าชนิดนั้น อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่า เมื่อเทียบกับการผลิตสินค้าชนิดนั้นในอีกประเทศหนึ่งโดยเน้นการค้า ภายใต้ระบบเสรี แต่ละประเทศจะมีความชำนาญเฉพาะอย่างในการผลิตสินค้าที่ตนสามารถผลิต ได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า โดยประเทศนั้นจะส่งออกสินค้าด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าและนำเข้าสินค้าที่มี การผลิตด้วยต้นทุนที่สูงกว่าจากประเทศอื่น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้เป็นกรอธิบายภายใต้แบบ จำลองที่มีปัจจัยการผลิตเพียงชนิดเดียว คือ แรงงาน ซึ่งไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ระหว่างประเทศ และแรงงานการผลิตในแต่ละประเทศมีประสิทธิภาพการผลิตแตกต่างกัน ต่อมาแนวคิดทฤษฎีทาง การค้าดังกล่าวได้พัฒนาโดยเฮคเซอร์-โอห์ลิน (Heckscher-Ohlin) ซึ่งอธิบายว่า ประเทศจะได้รับ ประโยชน์จากการผลิตและการค้าสินค้าที่ใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่มากในประเทศ ภายใต้แบบจำลอง ที่มีปัจจัยการผลิต 2 ประเภท คือ แรงงานและทุน โดยมีข้อสมมติฐานว่าปัจจัยการผลิตสามารถ เคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีภายในประเทศ แต่เคลื่อนย้ายระหว่างประเทศไม่ได้ ทำให้ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยการผลิตและผลผลิตในแต่ละประเทศเหมือนกัน จากแนวความคิดนี้ประเทศที่มี ปัจจัยแรงงานมากกว่าปัจจัยทุนจะส่งออกสินค้าที่ใช้แรงงานมากในการผลิต (labor intensive commodities) จะเห็นได้ว่าทฤษฎีของเฮคเซอร์-โอห์ลิน ทำให้การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดย เปรียบเทียบมีความเหมาะสมในการใช้เป็นนโยบายการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศมากยิ่งขึ้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากเป็นแนวคิดที่อธิบายอย่างชัดเจนว่า ประเทศควรจะผลิตและส่งออกสินค้าอะไร โดยพิจารณาจากปัจจัยที่มีอยู่มากในประเทศ ต่อมา พอล แซมูเอลสัน (Paul Samuelson) ได้ปรับปรุงแนวคิดของเฮคเซอร์-โอห์ลิน จนเป็นแนวคิดที่เรียกว่า เฮคเซอร์-โอห์ลิน-แซมูเอลสัน โมเดล (Heckscher-Ohlin-Samuelson Model) ซึ่งอธิบายว่าประเทศต่าง ๆ มีปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดมากน้อยต่างกัน (factor endowments) และประเทศหนึ่งจะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตและจะส่งออกสินค้าที่มีการผลิตเหมาะสมกับปัจจัยการผลิตที่มีอยู่มากในประเทศนั้น

โดยที่ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในทางทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศนั้น เป็นการวิเคราะห์ภายใต้ระบบการค้าเสรี (free trade) แต่ในความเป็นจริงประเทศต่าง ๆ พยายามพัฒนาการผลิตและการส่งออกโดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมและคุ้มครองการผลิตอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมในแต่ละประเทศ ซึ่งทำให้ไม่สามารถสะท้อนถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่แท้จริงของแต่ละประเทศตามแนวคิดทางทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

จากแนวคิดทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบดังกล่าว สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการผลิตลำไยเพื่อการส่งออกของประเทศไทยที่ใช้เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวช่วยในการเก็บรักษาลำไย เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีปัจจัยแรงงานอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นการผลิตลำไยเพื่อการส่งออกของประเทศไทย ซึ่งเน้นการใช้ปัจจัยแรงงานจึงเป็นการผลิตที่เหมาะสมกับปัจจัยการผลิตที่มีอยู่มากในประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยสามารถผลิตลำไยสดได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าประเทศคู่แข่งอื่น แสดงว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตลำไยสดเพื่อการส่งออก

เครื่องชี้วัดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) ภายใต้ข้อสมมติที่ว่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบทางการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$RCA_{ik} = (X_{ik} / X_i) / (X_{wk} / X_w)$$

โดยที่ RCA_{ik} = ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้า k ของประเทศ i ในประเทศ w

X_{ik} = มูลค่าการส่งออกสินค้า k ของประเทศ i ไปยังประเทศ w

X_i = มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศ i ไปยังประเทศ w

X_{wk} = มูลค่าการนำเข้าสินค้า k ของประเทศ w

X_w = มูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของประเทศ w

ในที่นี้ k = ลำไยสด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

i = ประเทศต่าง ๆ ที่ส่งออกลำไยสดไปประเทศฮ่องกง

w = ประเทศฮ่องกง

ซึ่งค่า RCA ที่ได้จะนำไปเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของโลกซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 ดังนั้นจึงสามารถแปลความหมายของค่า RCA ได้ดังนี้คือ

ถ้าค่า RCA_{ik} มากกว่า 1 หมายความว่า สัดส่วนการส่งออกลำไยสดของประเทศ i ไปฮ่องกงต่อการส่งออกทั้งหมดของประเทศ i ไปฮ่องกงสูงกว่าสัดส่วนการนำเข้าลำไยสดทั้งหมดของฮ่องกงต่อการนำเข้าทั้งหมดของฮ่องกง หรือประเทศ i อยู่ในสถานะที่ได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดไปฮ่องกง

ถ้าค่า RCA_{ik} น้อยกว่า 1 หมายความว่า สัดส่วนการส่งออกลำไยสดของประเทศ i ไปฮ่องกงต่อการส่งออกทั้งหมดของประเทศ i ไปฮ่องกงต่ำกว่าสัดส่วนการนำเข้าลำไยสดของฮ่องกงต่อการนำเข้าทั้งหมดของฮ่องกง หรือประเทศ i อยู่ในสถานะที่เสียเปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดไปฮ่องกง

ถ้าค่า RCA_{ik} เท่ากับ 1 หมายความว่า ประเทศ i อยู่ในสถานะที่ไม่มีมีความได้เปรียบและไม่มีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดไปฮ่องกง

แนวคิดความได้เปรียบด้านการแข่งขัน

ความได้เปรียบด้านการแข่งขัน เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดย ไมเคิล พอลเตอร์ (Michael Porter) ซึ่งทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบจะเป็นการพิจารณาความได้เปรียบด้านต้นทุน การผลิตสินค้าจากปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในประเทศอย่างอุดมสมบูรณ์ แต่ความได้เปรียบเชิงแข่งขันจะพิจารณาปัจจัยด้านอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น พอลเตอร์ เห็นว่าความได้เปรียบด้านการแข่งขันมีความสำคัญมากกว่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยปัจจัยที่จะกำหนดความได้เปรียบด้านการแข่งขันในสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งของประเทศมีอยู่ 4 กลุ่มดังนี้

1. สภาพปัจจัยการผลิตในประเทศ (factor conditions) ปัจจัยการผลิตในที่นี้แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ ปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยขั้นสูง ปัจจัยพื้นฐาน หมายถึง การผลิตที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ภายในประเทศ ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ แรงงานที่ไม่มีทักษะและแรงงานกึ่งมีทักษะ ส่วนปัจจัยขั้นสูง หมายถึง ปัจจัยการผลิตที่มีการสร้างขึ้นใหม่หรือพัฒนามาจากปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ ระบบโครงสร้างที่ทันสมัย แรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมในระดับสูง เช่น วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น โดยที่ความแตกต่างของปัจจัยทั้งสองประเภทนี้อยู่ที่ระดับของการพัฒนา คือ ปัจจัยพื้นฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้รับการพัฒนาไม่มากนัก แต่ปัจจัยขั้นสูงได้รับการพัฒนาพอสมควร โดยที่ความได้เปรียบด้านการแข่งขันจากปัจจัยพื้นฐานไม่ถาวร เพราะสามารถหาสิ่งอื่นทดแทนได้จากในประเทศเดียวกัน หรือจากประเทศอื่น ๆ ส่วนปัจจัยขั้นสูงมีความยากมากกว่าที่จะพัฒนาให้ทดแทนในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งความได้เปรียบในส่วนนี้จะทำให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้มากขึ้น

2. สภาพอุปสงค์ในประเทศ (demand conditions) อุปสงค์หรือความต้องการภายในประเทศ จะทำให้เกิดความได้เปรียบด้านการแข่งขันในตลาดโลกเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากความต้องการภายในประเทศจะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนารวมทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ และทำให้เกิดความชำนาญในการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะสามารถแข่งขันกับสินค้าในตลาดโลกได้เพิ่มขึ้น

3. อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนในประเทศ (related and supporting industries) อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าชนิดใดที่จะมีความได้เปรียบด้านการแข่งขัน อุตสาหกรรมนั้นจะต้องมีอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนในประเทศ ทั้งนี้เพราะจะทำให้มีการพัฒนาการผลิตสินค้าที่ตรงกับความต้องการภายในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น โดยที่อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนจะมีความเชื่อมโยงกันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการผลิต ให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น ทำให้เกิดความได้เปรียบด้านการแข่งขันในอุตสาหกรรมนั้นมากขึ้น

4. กลยุทธ์ของสถานประกอบการ โครงสร้าง และสภาพการแข่งขันในประเทศ (firm strategy structure and rivalry) การจัดโครงสร้างและระบบการบริหารอย่างเหมาะสมกับบริษัทผู้ผลิตในอุตสาหกรรมนั้นและการแข่งขันของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมชนิดเดียวกันภายในประเทศ จะทำให้เกิดการปฏิบัติตามการบริหารและการผลิตที่มีประสิทธิภาพในบริษัทผู้ผลิตในอุตสาหกรรมมากขึ้น และเป็นแรงกดดันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ และรูปแบบตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น ซึ่งจะทำให้มีความได้เปรียบด้านการแข่งขันมากขึ้น

โดยที่ทั้ง 4 ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นสิ่งที่กำหนดให้เกิดความได้เปรียบด้านแข่งขันในตลาดต่างประเทศ โดยในที่นี้จะพิจารณาเปรียบเทียบกับลักษณะการผลิตลำไยเพื่อการส่งออกที่ใช้เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวช่วยในการเก็บรักษาลำไย เพื่อแสดงถึงแนวโน้มของความสามารถในการแข่งขันการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง

ทฤษฎีอุปสงค์

อุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง หมายถึง จำนวนต่าง ๆ ของสินค้าหรือบริการชนิดนั้นที่ผู้บริโภคต้องการซื้อในระยะเวลาหนึ่ง ณ ระดับราคาต่าง ๆ ของสินค้านั้น หรือ ณ ระดับรายได้ต่าง ๆ ของผู้บริโภค หรือ ณ ระดับราคาต่าง ๆ ของสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง

จากนิยามข้างต้น สามารถแบ่งอุปสงค์ได้เป็น 3 ชนิด คือ

1. อุปสงค์ต่อราคา (price demand) คือ จำนวนต่าง ๆ ของสินค้าและบริการชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ ณ ระดับราคาต่าง ๆ ในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อสมมติให้รายได้ของผู้บริโภคและราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้องคงที่

2. อุปสงค์ต่อรายได้ (income demand) คือ จำนวนต่าง ๆ ของสินค้าและบริการชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ ณ ระดับรายได้ต่าง ๆ กันภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยสมมติให้ราคาสินค้าชนิดนั้นและราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้องคงที่

3. อุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่กำลังพิจารณาอยู่ (cross demand) คือ จำนวนต่าง ๆ ของสินค้าและบริการชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ ณ ระดับราคาต่าง ๆ ของสินค้าและบริการชนิดอื่นที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยสมมติให้ราคาสินค้าชนิดนั้นและรายได้ของผู้บริโภคคงที่

กฎแห่งอุปสงค์

กฎแห่งอุปสงค์ ระบุว่าปริมาณของสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อย่อมแปรผกผันเป็นปฏิภาคส่วนกลับ (inverse relation) กับระดับราคาสินค้าและบริการชนิดนั้นเสมอ กล่าวคือ เมื่อราคาสินค้าและบริการชนิดนั้นสูงขึ้น ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าและบริการชนิดนั้นในปริมาณน้อยลง และในทางตรงกันข้าม เมื่อราคาสินค้าและบริการชนิดนั้นลดลง ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าและบริการชนิดนั้นในปริมาณมากขึ้น

ฟังก์ชันอุปสงค์และเส้นอุปสงค์

ฟังก์ชันอุปสงค์ (demand function) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งกับตัวแปรอื่น ๆ ที่มีส่วนกำหนดปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งกับตัวแปรที่มีส่วนกำหนดปริมาณเสนอซื้อนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้นอุปสงค์ (demand curve) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งกับราคาสินค้าชนิดนั้น ๆ คงที่ เส้นอุปสงค์จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของฟังก์ชันอุปสงค์ โดยกำหนดให้ตัวแปรทุกตัวที่กำหนดปริมาณเสนอซื้อคงที่ ให้เปลี่ยนแปลงได้เฉพาะราคาสินค้าเท่านั้น

ตัวแปรอิสระในฟังก์ชันอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของไทยไปฮ่องกง

ถ้ากำหนดให้สินค้าที่อยู่ในการพิจารณา คือ ลำไยสด ดังนั้นตัวแปรที่แสดงปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง มีลักษณะเป็นตัวแปรตาม (dependent variable) อยู่ในฟังก์ชันอุปสงค์เพราะปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงนี้จะแปรตามตัวแปรอื่น ๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระ (independent variable) ในฟังก์ชันอุปสงค์ ตัวแปรอิสระเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงในทิศทางและปริมาณที่แตกต่างกัน ซึ่งแล้วแต่ลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระดังกล่าว ได้แก่

1. ราคาส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ผู้บริโภคในฮ่องกงจะซื้อลำไยสดของประเทศไทยเพิ่มขึ้นก็ต่อราคาส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงได้ลดลงเพียงพอคุ้มกับมูลค่าของความพอใจที่ลดลงตามลำดับ กล่าวคือ ถ้ากำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงกับราคาส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงจะมีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อราคาส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงลดลง จะส่งผลให้ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้าม เมื่อราคาส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงสูงขึ้น จะส่งผลให้ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงลดลง ซึ่งเป็นไปตามกฎของอุปสงค์

2. รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของผู้บริโภค ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของผู้บริโภคในประเทศฮ่องกงกับปริมาณเสนอซื้อลำไยสดจากประเทศไทยจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงสูงขึ้น จะส่งผลให้ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้าม เมื่อรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงลดลง จะส่งผลให้ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงลดลงเช่นกัน ซึ่งเป็นไปตามกฎของอุปสงค์

3. ปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากปัจจัยต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่มีอิทธิพลต่อปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทของประเทศไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกง โดยความสัมพันธ์ระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทของ

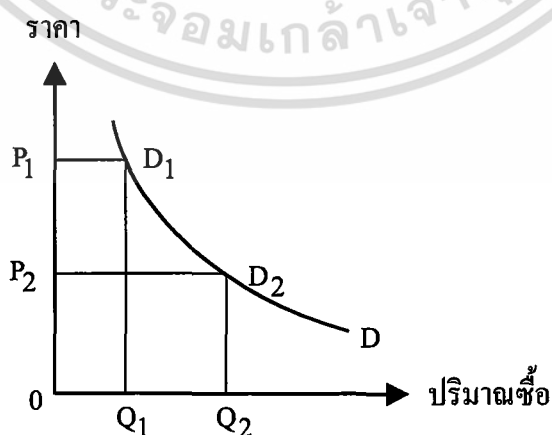
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกงกับปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทของประเทศไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกงสูงขึ้น จะส่งผลให้ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงมากขึ้น และในทางตรงกันข้าม เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทของประเทศไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกงลดลง จะส่งผลให้ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงลดลงเช่นกัน

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอีกอย่างหนึ่งคือ ตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว โดยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวกับปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อมีการใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลง จะส่งผลให้ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามเมื่อไม่มีการใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลง จะส่งผลให้ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงลดลง

การเปลี่ยนแปลงปริมาณซื้อ

การเปลี่ยนแปลงปริมาณซื้อ หมายถึง การที่ราคาของสินค้าได้เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทำให้ปริมาณซื้อเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ สมมติว่า เดิมราคาส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงอยู่ ณ ระดับ P_1 ปริมาณซื้อลำไยสดของประเทศไทยในฮ่องกงจะเท่ากับ Q_1 ต่อมาเมื่อราคาส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงลดลงมาอยู่ที่ P_2 ปริมาณซื้อจะเพิ่มขึ้นเป็น Q_2 ซึ่งเป็นการเคลื่อนย้ายจุดจากจุด D_1 ไปยังจุด D_2 บนเส้นอุปสงค์เดียวกัน (ภาพที่ 1)

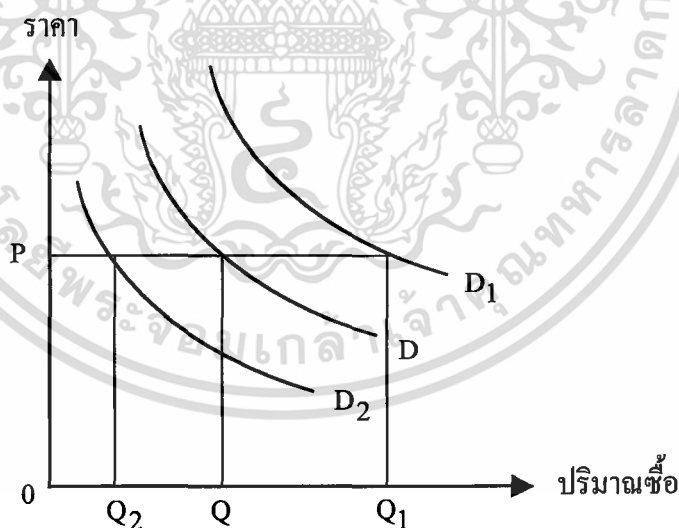
ภาพที่ 1 การเปลี่ยนแปลงปริมาณซื้อ

ที่มา: (วันรักษ์, 2541: 27)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์

เมื่อปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์ที่ไม่ใช่ราคาสินค้าหรือบริการนั้น เช่น ราคาสินค้าอื่น รสนิยม รายได้ เป็นต้น ตัวใดตัวหนึ่งหรือหลายตัวได้เปลี่ยนแปลงไป และมีผลทำให้ปริมาณซื้อของสินค้านั้นเพิ่มขึ้นหรือลดลง ณ ระดับราคาเดิม การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์ส่งออก ลำโพงของประเทศไทยไปฮ่องกง โดยกำหนดให้เส้น D คือ เส้นอุปสงค์ส่งออกลำโพงของประเทศไทยไปฮ่องกงเริ่มแรก เส้น D_1 คือ เส้นอุปสงค์ส่งออกที่เลื่อนระดับสูงขึ้น อันอาจเนื่องมาจากรายได้ของผู้บริโภคในฮ่องกงเพิ่มสูงขึ้น หรือราคาผลไม้ชนิดอื่นที่ทดแทน เช่น ลิ้นจี่จากจีนที่จำหน่ายในฮ่องกงได้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ความต้องการลำโพงจากประเทศไทยของฮ่องกงเพิ่มขึ้น ณ ระดับราคาเดิม ในขณะที่เส้น D_2 คือ เส้นอุปสงค์ส่งออกที่เลื่อนระดับต่ำลง อาจมีสาเหตุมาจากรายได้ของผู้บริโภคในฮ่องกงลดลง หรือราคาผลไม้ชนิดอื่นที่ทดแทน เช่น ลิ้นจี่จากจีนที่จำหน่ายในฮ่องกงได้ลดลง ซึ่งจะทำให้ความต้องการลำโพงจากประเทศไทยของฮ่องกงลดลง ณ ระดับราคาเดิม ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงปริมาณเสนอซื้อลำโพงจากประเทศไทยสำหรับผู้บริโภคในฮ่องกงจึงมีสาเหตุมาจากปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ราคาส่งออกลำโพง (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์

ที่มา: (นราทิพย์, 2542: 40)

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ เป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อสินค้าและบริการที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ เนื่องจากได้แบ่งประเภทของอุปสงค์ออกเป็น 3 ชนิด คือ อุปสงค์ต่อราคา อุปสงค์ต่อรายได้ และอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น ฉะนั้นการวัดค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์จึงแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทเช่นเดียวกันดังนี้

1. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าชนิดนั้น (owned price elasticity of demand) ค่าความยืดหยุ่นนี้บอกให้ทราบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินค้าที่ผู้บริโภคจะต้องซื้อต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าชนิดนั้น โดยแสดงเป็นสูตรได้ดังนี้

$$E_{P_i} = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการบริโภคสินค้า } i (Q_i)}{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า } i (P_i)}$$

2. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้ (income elasticity of demand) ค่าความยืดหยุ่นนี้บอกให้ทราบว่า เมื่อรายได้ของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 แล้วจะทำให้ปริมาณซื้อสินค้าชนิดนั้นเปลี่ยนแปลงไปร้อยละเท่าใด โดยแสดงเป็นสูตรได้ดังนี้

$$E_Y = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการบริโภคสินค้า } i (Q_i)}{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า } j (Y)}$$

3. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้องหรือความยืดหยุ่นไขว้ของอุปสงค์ (cross price elasticity of demand or cross elasticity) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้องกับปริมาณสินค้าที่กำลังจะซื้อ ดังนั้นค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้องหรือความยืดหยุ่นไขว้ของอุปสงค์ จึงหมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการซื้อสินค้า i ที่มีต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า j สามารถแสดงเป็นสูตร ดังนี้

$$E_{P_j} = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการบริโภคสินค้า } i (Q_i)}{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า } j (P_j)}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

ดังนั้น ความยืดหยุ่นของอุปสงค์จะมีค่าต่าง ๆ กัน และแต่ละค่าจะแสดงให้เห็นว่าอุปสงค์มีความยืดหยุ่นมากน้อยเพียงใด ถ้าสินค้าและบริการใด มีอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของปริมาณอุปสงค์ที่มีค่าสูงกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ ซึ่งจะได้ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์มากกว่า 1 แสดงว่า อุปสงค์ของสินค้าและบริการชนิดนั้นมีความยืดหยุ่นมาก (elastic) ในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของปริมาณอุปสงค์มีค่าต่ำกว่าอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ แสดงว่า อุปสงค์ของสินค้าและบริการมีความยืดหยุ่นน้อย (inelastic) หรือมีค่าความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 ซึ่งเราสามารถแบ่งค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. อุปสงค์ที่ไม่มีมีความยืดหยุ่นเลย (perfectly inelastic demand) หมายความว่า อุปสงค์ของสินค้าที่ปริมาณซื้อจะไม่เปลี่ยนแปลงเลย ถึงแม้ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์นั้นจะเปลี่ยนแปลงไปเท่าใดก็ตาม ดังนั้น ค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณได้จะมีค่าเท่ากับ 0

2. อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นน้อย (relatively inelastic demand) หมายความว่า อุปสงค์ของสินค้าที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อน้อยกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์นั้น ดังนั้น ค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณได้จะมีค่ามากกว่า 0 แต่น้อยกว่า 1

3. อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นคงที่ (unitary elastic demand) หมายความว่า อุปสงค์ของสินค้าที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อเท่ากับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์นั้น ดังนั้น ค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณได้จะมีค่าเท่ากับ 1

4. อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นมาก (relatively elastic demand) หมายความว่า อุปสงค์ของสินค้าที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อสูงกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ ดังนั้น ค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณได้จะมีค่ามากกว่า 1 แต่น้อยกว่าค่าอนันต์ (infinity)

5. อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นอย่างสมบูรณ์ (perfectly elastic demand) หมายความว่า ปริมาณการบริโภคสินค้าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร้ที่สิ้นสุด ไม่ว่าปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ดังนั้น ค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณได้จะเท่ากับค่าอนันต์

สำหรับค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง เป็นการพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อปริมาณอุปสงค์ส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง โดยเป็นการพิจารณาการตอบสนองอุปสงค์ส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยดังกล่าว ซึ่งเมื่อค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระเปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลต่ออุปสงค์ส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยมากหรือน้อยเพียงใด

แบบจำลองอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของลำไยสดของประเทศไทยที่มีความสามารถในการส่งออกสูง ดังนั้นการศึกษาถึงอุปสงค์เพื่อการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง จึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับความสนใจเพราะจะทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อปริมาณความต้องการลำไยสดจากประเทศไทยของฮ่องกงซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย โดยกำหนดนโยบายที่เหมาะสมสำหรับการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงได้ต่อไป ทั้งนี้เพื่อที่จะขยายปริมาณความต้องการลำไยสดของประเทศไทยในฮ่องกง หรือเพื่อเพิ่มปริมาณอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงให้ขยายตัวมากขึ้น จึงได้พัฒนาทฤษฎีเกี่ยวกับอุปสงค์ของสินค้าโดยทั่ว ๆ ไปมาประยุกต์ใช้กับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง โดยรูปแบบของความสัมพันธ์ของตัวแปรที่กำหนดอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงสามารถแสดงได้ดังนี้

$$QX_t = f(PW_t, INH_t, Ex_t, D_t)$$

- โดยที่ QX_t = ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงในปีที่ t (ตัน)
- PW_t = ราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานครในปีที่ t (บาทต่อกิโลกรัม)
- INH_t = รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงในปีที่ t (เหรียญฮ่องกงต่อคน)
- Ex_t = อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทของประเทศไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกงในปีที่ t (บาทต่อดอลลาร์ฮ่องกง)
- D_t = ตัวแปรหุ่น (dummy variable) ของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวในปีที่ t

จากสมการอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง แสดงให้เห็นว่า ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงจะขึ้นกับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกง อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทของประเทศไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกง และตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้ราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร เป็นตัวแทนสำหรับราคาส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง เนื่องจากไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของราคาส่งออกของลำไยสดไว้ และเล็งเห็นว่า ความแตกต่างระหว่างเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนเหลือของราคาขายส่งลำไยสดที่มีต่อราคาลำไยสดที่เกษตรกรได้รับ กับส่วนเหลือของราคาส่งออกลำไยสดที่มีต่อราคาขายส่งลำไยสดมีอัตราคงที่

รูปแบบฟังก์ชันที่ใช้ในการวิเคราะห์อุปสงค์ในการส่งออกลำไยสดของไทยไปฮ่องกง ในครั้งนี้มี 4 แบบ ดังนี้คือ

1. ฟังก์ชันอุปสงค์แบบเส้นตรง (linear demand function)

$$Y_t = a + b_i X_{ti} + U_t$$

2. ฟังก์ชันอุปสงค์แบบกึ่งล็อก (semi-log demand function)

$$Y_t = a + b_i \log X_{ti} + U_t$$

3. ฟังก์ชันอุปสงค์แบบล็อกคู่ (double-log demand function)

$$\log Y_t = a + b_i \log X_{ti} + U_t$$

4. ฟังก์ชันอุปสงค์แบบอินเวอร์สล็อก (invers-log demand function)

$$\log Y_t = a + b_i X_{ti} + U_t$$

โดยที่ Y_t = ตัวแปรตามในปีที่ t

X_{ti} = ตัวแปรอิสระชนิดที่ i ในปีที่ t

a = ค่าคงที่

b_i = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระชนิดที่ i

U_t = ความคลาดเคลื่อน

ในการเลือกสมการอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงที่เหมาะสมที่สุดนั้น ได้ทำการวิเคราะห์อุปสงค์ทั้งสี่รูปแบบแล้วเลือกเพียงรูปแบบเดียวเพื่อทำการสรุปผล โดยยึดหลักของทฤษฎีอุปสงค์ ซึ่งพิจารณาจากเครื่องหมายของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ และใช้หลักการพิจารณาทางด้านสถิติ อันได้แก่ ค่าความสัมพันธ์ทางสถิติของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ (t-statistics) ค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ (Coefficient of Determination: R^2) เป็นตัวเปรียบเทียบ และพิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ของตัวแปรอิสระ รวมทั้งคำนึงถึงปัญหาทางเศรษฐมิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเครื่องหมายของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระนั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเพื่อการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญตเห็นหน้าไปเซปรีเอชชันด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การส่งออกลำไยสดของประเทศไทย

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษเกี่ยวกับภาวะการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย บทบาทของรัฐบาลและกฎระเบียบการส่งออกลำไยสด รวมทั้งการขนส่งและการบรรจุหีบห่อลำไยสด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาวะการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย

ในอดีตที่ผ่านมาการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยมีตลาดจำกัดอยู่เพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้น โดยส่วนใหญ่เป็นประเทศในแถบเอเชีย อันได้แก่ ฮองกง มาเลเซีย และสิงคโปร์ เป็นต้น ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการผลิตลำไยสดแช่เย็นเพื่อการส่งออกได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลมากขึ้น จึงมีผู้สนใจลงทุนเพิ่มมากขึ้น และลำไยสดที่เป็นวัตถุดิบในการผลิตลำไยสดแช่เย็นเพื่อการส่งออกของประเทศไทยยังมีปริมาณที่ไม่แน่นอน ในด้านคุณภาพของผลผลิตที่ยังไม่ได้มาตรฐานสากลเท่าที่ควร ไม่สามารถคงสภาพความสดไว้ได้เป็นระยะเวลาาน มักจะเกิดการเน่าเสียได้ง่าย ทั้งยังเกิดปัญหาเรื่องสารฆ่าเชื้อโรคออกไซด์ตกค้างในลำไย ทำให้ต่างประเทศที่นำเข้าลำไยสดจากประเทศไทยตั้งข้อจำกัดทางด้านมาตรฐานลำไยสดที่นำเข้าจากประเทศไทยอยู่เสมอ ที่กล่าวมานี้จึงเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ และเป็นอุปสรรคต่อการขยายตลาดส่งออกลำไยสดให้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นด้วย

ในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2540 มีแนวโน้มของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปจำหน่ายยังต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นในปี พ.ศ. 2541 ที่มีปริมาณการส่งออกลำไยสดลดลงอย่างมาก (ตารางที่ 5) ทั้งนี้เนื่องมาจากเกิดการขาดแคลนลำไย ซึ่งมีสาเหตุมาจากสภาพอากาศที่แปรปรวน ส่งผลให้การออกดอกของลำไยน้อยมาก ตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่ ฮองกง อินโดนีเซีย สิงคโปร์ แคนาดา และมาเลเซีย

พันธุ์ลำไยที่เป็นที่นิยมในตลาดต่างประเทศและจำหน่ายได้ราคาดี คือ พันธุ์ฮือค เนื่องจากผลลำไยมีสีสรรที่สวยงาม รสหวาน เนื้อไม่แข็ง ส่วนพันธุ์อื่น ๆ เช่น พันธุ์เหี้ยวและพันธุ์สีชมพู มักไม่ค่อยเป็นที่นิยม เพราะเนื้อลำไยมีสีที่แปลกออกไปและเนื้อแข็งกรอบ สำหรับพันธุ์เหี้ยวเขียวตลาดไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควรเนื่องจากออกสู่ตลาดช้าและมีปริมาณน้อย (กระทรวงพาณิชย์, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ปริมาณการส่งออกกล้วยสดของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 (ตัน)

ประเทศ	ปี พ.ศ.							
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542
ฮ่องกง	7,280.59	13,080.23	21,397.43	22,714.05	48,774.17	63,529.39	2,152.48	20,914.26
อินโดนีเซีย	536.43	1,544.16	3,019.32	3,075.32	4,539.31	6,922.19	0.00	6,965.95
สิงคโปร์	1,974.48	3,031.25	2,079.14	2,620.26	2,236.10	3,233.23	6.43	4,864.17
แคนาดา	890.19	1,315.23	1,701.02	1,309.36	1,550.03	1,404.28	364.24	2,127.68
มาเลเซีย	1,780.04	1,088.34	3,286.03	1,357.41	2,830.17	4,125.65	0.00	4,914.67
จีน	0.00	0.00	0.00	283.37	453.41	1,262.85	2.39	2,931.59
อังกฤษ	85.42	96.02	65.13	93.17	77.09	54.43	30.95	57.39
ฝรั่งเศส	153.58	96.12	67.41	57.13	96.26	71.38	10.35	165.05
อื่น ๆ	109.84	1,058.90	1,012.69	209.20	496.35	1,029.06	14.50	1,057.18
รวม	12,810.57	21,310.25	32,628.17	31,719.28	61,052.89	81,632.46	2,581.34	43,997.94

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2543)

ในปัจจุบันตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. ตลาดหลัก ได้แก่ ฮองกง สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย
2. ตลาดรอง ได้แก่ มาเลเซีย แคนาดา อังกฤษ และฝรั่งเศส
3. ตลาดใหม่ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน

การส่งออกลำไยสดของประเทศไทยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ฮองกง ซึ่งประเทศไทยได้ส่งออกลำไยสดไปจำหน่ายยังฮองกงมากเป็นอันดับหนึ่งของตลาดที่ส่งออกทั้งหมดหรือมากกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ 5)

ภาวะการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮองกง

ฮองกงจัดได้ว่าเป็นประเทศคู่ค้าดั้งเดิมของประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 ประเทศไทยมีแนวโน้มของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปฮองกงเพิ่มขึ้นทุกปี จาก 7,280.59 ตัน ในปี พ.ศ. 2535 เป็น 63,529.39 ตัน ในปี พ.ศ. 2540 (ตารางที่ 5) ซึ่งตลาดส่งออกอื่น ๆ ของประเทศไทยยังมีปริมาณการส่งออกลำไยสดไม่มากนัก

ลักษณะของตลาดฮองกง

ฮองกง เป็นตลาดผู้บริโภครวมผลไม้ที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลกซึ่งมีการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศทั้งหมดเป็นมูลค่าสูงถึงปีละ 15,000 ล้านบาท ผลไม้ที่นำเข้าเป็นผลไม้จากเขตร้อนและเขตกึ่งร้อน นำเข้าโดยผู้ค้าผักและผลไม้ ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำเข้าเพื่อจำหน่ายภายในฮองกงและผู้นำเข้าเพื่อส่งออกไปยังประเทศอื่น เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน นอกจากนี้ผู้ขายส่งอาจนำเข้าโดยตรง ส่วนผู้ขายปลีกนั้นไม่ได้นำเข้าเอง โดยอาจรับซื้อผลไม้จากผู้นำเข้ารายอื่นที่ตลาดกลางขายส่งผักผลไม้ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2542)

ฮองกงเป็นแหล่งการค้าที่สำคัญแห่งหนึ่งในแถบเอเชีย เป็นศูนย์กลางของการทำธุรกิจขนาดใหญ่ของโลก (อภิชาติ, 2540: 69) ฮองกงมีแนวโน้มโดยเฉลี่ยของอัตราการขยายตัวของรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงลดลง แม้ว่ารายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของฮองกงจะเพิ่มขึ้นจาก 73,773.48 เหรียญฮองกงต่อคน ในปี พ.ศ. 2530 เป็น 169,288.17 เหรียญฮองกงต่อคน ในปี พ.ศ. 2542 (ตารางที่ 6)

จากลักษณะข้างต้นฮองกงจึงต้องพึ่งพาการนำเข้าผลไม้เป็นสำคัญ เนื่องจากผลไม้ฮองกงผลิตได้เองมีปริมาณไม่เพียงพอ และฮองกงซึ่งเป็นตลาดศูนย์กลางการค้าขายตลาดหนึ่งในเอเชีย ดังนั้นฮองกงจึงมีการส่งออกผลไม้่อีกต่อหนึ่ง ส่วนการบริโภคในฮองกงส่วนหนึ่งเป็นการบริโภคเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของนักท่องเที่ยว ชื่องงมีพื้นที่เล็กแต่ประชากรมีรายได้ค่อนข้างสูง ทำให้มีกำลังซื้อสูง ส่งผลให้มีแนวโน้มของการนำเข้าผลไม้สดเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต (อภิชาติ, 2540: 69)

ตารางที่ 6 รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงระหว่างปี พ.ศ. 2530-2542

ปี พ.ศ.	รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของฮ่องกง (เหรียญฮ่องกงต่อคน)	อัตรายายยตัว (ร้อยละ)
2530	73,773.48	-
2531	83,456.61	0.13
2532	94,218.63	0.13
2533	110,104.86	0.17
2534	120,955.30	0.10
2535	146,476.39	0.21
2536	157,098.30	0.07
2537	193,460.48	0.23
2538	181,002.12	-0.06
2539	182,131.07	0.01
2540	187,117.94	0.03
2541	168,658.50	-0.10
2542	169,288.17	0.00

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2543ข)

ตลาดฮ่องกงเป็นตลาดรองรับลำไยที่สำคัญที่สุดของประเทศไทยในรูปลำไยสด คิดเป็นปริมาณส่งออกประมาณปีละกว่า 25,000 ตัน ลำไยสดที่ส่งออกปฮ่องกงประมาณร้อยละ 60 ของปริมาณส่งออกลำไยสดทั้งหมดของประเทศไทยไปฮ่องกงถูกส่งต่อไปยังมาเก๊าและจีนทางตอนใต้แถบมณฑลกว่างตุง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543ข) ซึ่งมีเขตแดนติดต่อกับประเทศฮ่องกง เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว (ที่เงินเงินและบริเวณใกล้เคียง) โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่เป็นจำนวนมากและประชากรมีกำลังซื้อสูง ลำไยสดที่ถูกส่งต่อเข้าไปในแถบนี้ใช้บริโภคในโรงแรม กภัตตาคารเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพการแข่งขันลำไยสดของประเทศไทยในฮ่องกง

สำหรับสภาพการแข่งขันในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยในฮ่องกง ทั้งในอดีตและปัจจุบันไทยมีสัดส่วนของการส่งออกลำไยสดในตลาดฮ่องกงได้เกือบทั้งหมดมากกว่าร้อยละ 95 ทุกปี ลำไยสดจึงไม่มีปัญหาการส่งออกที่รุนแรงทางด้านประเทศคู่แข่งในตลาดฮ่องกง โดยประเทศคู่แข่งอย่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ยังเสียเปรียบประเทศไทยในด้านพันธุ์และคุณภาพของลำไยสดที่ดีกว่า (กระทรวงพาณิชย์, 2542)

การจัดจำหน่ายลำไยสดของประเทศไทยในตลาดฮ่องกง

ผู้นำเข้าลำไยสดในตลาดฮ่องกงทำการจัดส่งลำไยสดให้แก่พ่อค้าขายส่งเพื่อจัดจำหน่ายให้กับผู้จัดจำหน่ายระดับย่อยก่อนที่จะจำหน่ายไปถึงผู้บริโภค อาทิเช่น ภัตตาคาร โรงงาน เป็นต้น และผู้นำเข้าอาจจำหน่ายบางส่วนให้กับนายหน้า เพื่อจำหน่ายต่อให้กับพ่อค้าปลีกและพ่อค้าหาบเร่ ก่อนถึงมือผู้บริโภคทั่วไป (ปิยาวรรณ, 2539: 38)

ปัญหาเกี่ยวกับการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง

ในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักที่สำคัญ ซึ่งมีปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้การส่งออกไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนี้

1. การขนส่ง การส่งออกลำไยของประเทศไทยไปฮ่องกง โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการขนส่งทางอากาศ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมามักมีปัญหาในเรื่องระวางบรรทุกเครื่องบินไม่เพียงพอ ก่อให้เกิดความเสียหายในด้านความล่าช้าและไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้สั่งซื้อ

2. การบรรจุหีบห่อ ในปัจจุบันการส่งออกลำไยสดไปยังฮ่องกงได้มีการพัฒนาในด้านการบรรจุหีบห่อที่ดีขึ้น คือ จากเดิมที่ใช้บรรจุในถังไม้ มาเป็นการบรรจุในลังพลาสติกและกล่องกระดาษซึ่งสามารถป้องกันการกระทบกระแทกในระหว่างการขนส่งได้ดีขึ้นและยังเป็นการสะดวกกับผู้นำเข้าและผู้ขายส่งในด้านการซื้อขายและการขนส่ง การพัฒนาการบรรจุภัณฑ์นับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเสนอขายสินค้า จึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภคในฮ่องกง ซึ่งโดยปกติแล้วผู้บริโภคในฮ่องกงจะซื้อลำไยจากร้านขายปลีกในปริมาณ 1 ปอนด์ หรือ 2 ปอนด์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การคัดมาตรฐานชนิดและขนาดของลำไยสด การที่จะทำให้ลำไยสดของประเทศไทยมีราคาจำหน่ายที่ดีในตลาดฮ่องกงควรมีการคัดเกรดและขนาดให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของผู้นำเข้า การส่งออกลำไยประเภทละไปฮ่องกง นอกจากจะทำให้จำหน่ายไม่ได้ราคาแล้วยังเป็นเหตุให้ผู้นำเข้านำมาอ้างเกี่ยวกับการกีดกันการค้าด้วย

4. คุณภาพ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2543 ลำไยสดของประเทศไทยมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพว่าลำไยสดของประเทศไทยมีสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างในลำไยเกินมาตรฐานกำหนด ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การส่งออกลำไยสดของประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยผู้บริโภคลำไยสดไทยในฮ่องกงเกิดความวิตกกังวลและบริโภคลำไยสดน้อยลง ส่งผลให้ลำไยสดของประเทศไทยในฮ่องกงมีราคาตกต่ำ พ่อค้าลำไยไทยในฮ่องกงจึงจำเป็นต้องระงับและลดการสั่งซื้อลำไยสดจากประเทศไทย และกีดกันการค้ารับซื้อลำไยสด ทำให้ผู้ส่งออกของประเทศไทยซึ่งได้จองเรือสินค้าและผู้คอนเทนเนอร์ไว้แล้วได้รับความเสียหายด้านเงินทุน

บทบาทของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย

รัฐบาลได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย เพื่อช่วยให้การส่งออกได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นดังนี้

1. ทางด้านปัญหาการขนส่งในเรื่องการจัดระวางบรรทุกเครื่องบินที่มีไม่เพียงพอ กระทรวงพาณิชย์ได้จัดให้มีการเพิ่มระวางบรรทุกเครื่องบินให้มากขึ้น
2. ทางด้านปัญหาการบรรจุหีบห่อ กระทรวงพาณิชย์ได้จัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบคุณภาพด้านการบรรจุหีบห่อของลำไยสดส่งออกที่มีความเหมาะสม มีสภาพที่แข็งแรงพอที่จะส่งถึงมือผู้บริโภคปลายทางได้อย่างดีที่สุด
3. ทางด้านปัญหาการคัดมาตรฐานชนิดและขนาดของลำไยสด กระทรวงพาณิชย์ได้ออกระเบียบที่แน่นอนในเรื่องการคัดเกรดลำไยสดเพื่อการส่งออกที่ได้มาตรฐาน และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลตรวจสอบการคัดเกรดให้เป็นไปตามเกณฑ์การส่งออก ถ้ามีผู้ใดฝ่าฝืนก็หามาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งมาลงโทษ เช่น งดสิทธิการส่งออกลำไยสดในปีนั้น ๆ
4. ทางด้านปัญหาคุณภาพลำไยสดส่งออก ที่มีสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างในลำไยสดเกินมาตรฐานกำหนดของตลาดฮ่องกงและตลาดอื่น ๆ นั้น กระทรวงพาณิชย์ได้จัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพลำไยสดก่อนการส่งออกอย่างเข้มงวด

บทบาทของรัฐบาลในการส่งเสริมการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย

รัฐบาลได้มีบทบาทที่สำคัญทางด้านการส่งเสริมการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยดังนี้

1. กระทรวงพาณิชย์ได้จัดระเบียบการส่งออกตามระเบียบกรมการค้าต่างประเทศว่าด้วยการส่งออกลำไยสดไปนอกราชอาณาจักร ปี พ.ศ. 2538 เพื่อควบคุมการส่งออกลำไยสดให้เป็นไปตามระเบียบการส่งออก
2. รัฐบาลอำนวยความสะดวกในการขนส่งลำไยไปจำหน่ายต่างประเทศ โดยขอให้กรมการบินพาณิชย์สนับสนุนอำนวยความสะดวกในการขนส่งลำไยทางเครื่องบิน การทำเรื่องแห่งประเทศไทยอำนวยความสะดวกในการขนส่งทางเรือ และองค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสนับสนุนการจัดรถห้องเย็นบริการให้กับผู้ค้าลำไยเป็นกรณีพิเศษ
3. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสดของลำไยได้ยาวนาน โดยการรมควันลำไยด้วยซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ถูกต้องวิธี มิให้มีสารตกค้างเกินปริมาณที่ผู้นำเข้ากำหนด เพื่อจะได้สามารถขยายตลาดต่างประเทศได้เพิ่มขึ้น
4. กรมส่งเสริมการส่งออกได้จัดงานส่งเสริมการบริโภคลำไยในตลาดส่งออกหลัก คือ ฮองกง สิงคโปร์ บรูไน และญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังร่วมกับห้างสรรพสินค้าในฮ่องกง (ดาห์จองฮอง) และญี่ปุ่น (จัสโก้) จัดงานเพื่อส่งเสริมการจำหน่ายลำไยขึ้น

กฎระเบียบการส่งออกของรัฐบาลในการควบคุมการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย

ลำไยสดซึ่งมีพิกัดศุลกากรคือ 0810.900-102 มีมาตรการควบคุมการส่งออกโดยจัดระเบียบการส่งออก โดยประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งผลลำไยสดออกไปนอกราชอาณาจักรในปี พ.ศ. 2538 ดังนี้

การยื่นความจำนงขอเป็นผู้ส่งออกผลลำไยสด

1. ให้ผู้ประสงค์จะส่งออกผลลำไยสดออกไปนอกราชอาณาจักรยื่นความจำนงขอเป็นผู้ส่งออกผลลำไยสดต่อกองการค้าสินค้าทั่วไป 1 กรมการค้าต่างประเทศ ตามแบบพิมพ์พร้อมด้วยเอกสารที่กำหนด ในกรณีผู้ยื่นความจำนงมิใช่เป็นนิติบุคคลจะต้องเป็นผู้ที่ได้จดทะเบียนพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นผู้ประกอบการค้าส่งออกผลไม้สดหรือสินค้าเกษตรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผู้ส่งออกที่ยื่นความจำนงตามข้อ 1 จะได้รับสิทธิให้เป็นผู้ส่งออกผลลำไยสด โดยมีกำหนด 2 ปีฤดูกาลของการส่งออกติดต่อกัน

ด้านการส่งออก

1. กรมการค้าต่างประเทศจะแจ้งรายชื่อผู้ได้รับสิทธิให้เป็นผู้ส่งออกในแต่ละปี โดยให้กรมศุลกากรตรวจปล่อยสินค้าเฉพาะผู้ที่ได้ยื่นความจำนงตามข้อ 1 และให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้เท่านั้น

2. การส่งออกตามระเบียบนี้ให้ส่งออกได้โดยไม่มีกำหนดราคาขั้นต่ำ

เงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติ

1. ผู้ส่งออกจะต้องติดแถบการระบุชื่อผู้ส่งออกและชั้นของลำไยที่บรรจุในภาชนะนั้นทุกหีบห่อ โดยให้แถบกาวนั้นมีขนาดที่เหมาะสมและเห็นได้ชัดเจน

2. ผู้ส่งออกจะต้องทำรายงานการส่งออกผลลำไยสดของแต่ละปีการผลิตนั้น ให้ทางกรมการค้าต่างประเทศทราบภายในเดือนกันยายนของแต่ละปีตามแบบพิมพ์ที่กำหนด โดยผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา ที่จดทะเบียนพาณิชย์ลงนามรับรองความถูกต้องของรายงาน

บทยกเว้น

ในการส่งออกผลลำไยสดสำหรับใช้เป็นตัวอย่างหรือของขวัญ ซึ่งมีปริมาณครั้งละไม่เกิน 25 กิโลกรัม สามารถส่งออกไปได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

บทกำหนดโทษ

ผู้ส่งออกผลลำไยสดที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวข้างต้นประการใดประการหนึ่ง กรมการค้าต่างประเทศจะพิจารณาเพิกถอนรายชื่อจากการเป็นผู้ส่งออกผลลำไยสด หรือพิจารณาลงโทษตามแต่จะเห็นสมควร ซึ่งอาจรวมถึงการเพิกถอน หรือไม่รับแจ้งความจำนงเป็นผู้ส่งออกในปีต่อไปด้วยก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในกรณีส่งออกทางด้านศุลกากรส่วนภูมิภาคนั้น การใด ๆ ที่ผู้ส่งออกลำไยสดจะต้องแจ้งแสดงหลักฐาน ยื่นเรื่องราวส่งรายงานหรือปฏิบัติการอื่นใดต่อกรมการค้าต่างประเทศตามระเบียบนี้ ผู้ส่งออกจะติดต่อดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ ท่าอากาศยานเชียงใหม่ สำนักงานการค้าต่างประเทศภาคใต้หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมาได้

การขนส่งและการบรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย

การขนส่งลำไยสดของประเทศไทย

1. ทางรถยนต์ ทำการขนส่งจากแหล่งผลิตใหญ่ คือ จังหวัดเชียงใหม่และลำพูน โดยรถตู้คอนเทนเนอร์ปรับอากาศ ลำไยสดที่ส่งออกนั้นจะรมควันด้วยสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา แล้วบรรจุเข้าตู้คอนเทนเนอร์ปรับอุณหภูมิ เพื่อขนส่งผ่านทางชายแดนภาคใต้ต่อไป

2. ทางเรือ เป็นการขนส่งที่มีค่าระวางต่ำ โดยลำไยสดที่ส่งออกจะรมควันด้วยสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์เช่นเดียวกัน จากนั้นจึงบรรจุเข้าตู้คอนเทนเนอร์ปรับอุณหภูมิ ทำให้สามารถยืดอายุการเก็บรักษาได้นานถึง 45 วัน ทำให้สามารถขนส่งไปยังสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาได้ ค่าขนส่งจะขึ้นอยู่กับปริมาณและระยะทางการขนส่งจากท่าเรือกรุงเทพฯ ไปยังฮ่องกง โดยใช้เวลาประมาณ 6-7 วัน และใช้เวลาในการออกสินค้าที่ท่าเรือประมาณ 1 วัน ตู้คอนเทนเนอร์ปรับอุณหภูมิขนาด 20 ฟุตสามารถบรรจุลำไยได้ 9-10 ตัน

3. ทางเครื่องบิน เป็นการขนส่งที่รวดเร็วและได้รับความนิยมมาโดยตลอด แต่เนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 รัฐบาลได้กำหนดอัตราค่าระวางสำหรับการขนส่งผักผลไม้สดในอัตราที่ต่ำเพื่อช่วยเหลือการส่งออก โดยออกเป็นคำสั่งรัฐบาล เนื่องจากในขณะนั้นการส่งออกสินค้าพืชผักทางอากาศยังมีน้อย แต่ในปัจจุบันการส่งสินค้าทางอากาศมีมากขึ้น จึงเกิดการแบ่งระวางการบรรทุกสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม สายการบินต่าง ๆ จึงได้จำกัดระวางบรรทุกสินค้าเกษตร โดยหันไปเพิ่มการขนส่งสินค้าอุตสาหกรรมแทนเนื่องจากมีค่าระวางที่สูงกว่า จึงมักเกิดปัญหาระวางขนส่งสินค้าเกษตรไม่เพียงพอ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ปรับปรุงอัตราค่าระวางเป็นแพคานชั้นสูงไว้ และอัตราที่ใช้จริงก็สามารถขึ้นลงตามสภาวะตลาด แต่ต้องไม่สูงกว่าอัตราชั้นสูงที่กำหนดไว้ และให้ยกเลิกอัตราค่าระวางตามคำสั่งรัฐบาล

การบรรจุหีบห่อลำไยสดของประเทศไทยเพื่อการส่งออก

การบรรจุหีบห่อลำไยสดของประเทศไทยเพื่อการส่งออกจะมีอยู่ 2 ลักษณะคือ การใช้ข่ง และการบรรจุกล่อง การใช้ข่งจะบรรจุได้ข่งละ 20-25 กิโลกรัม ในการบรรจุจะใช้ใบลำไยวางรองกันข่ง แล้วเอาข่อลำไยวางเรียงซ้อนกันขึ้นมาจนเต็มข่ง ใช้ใบลำไยวางปิดหน้าแล้วเอาฝาปิด โดยใช้ไม้สองอันขัดไว้ ข้อดีของข่ง คือ การที่อากาศระบายผ่านเข้าออกได้ลำไยจึงไม่เสีย เหมาะกับการขนส่งที่ใช้เวลาไม่มากนัก ส่วนการบรรจุกล่องจะเป็นที่นิยมกันมากเพราะสะดวกกว่าการใช้ข่ง รวมทั้งมีความสวยงามมากกว่า กล่องที่ใช้มีทั้งชนิดกล่องกระดาษและกล่องพลาสติก กล่องทั้งสองชนิดจะมีการเจาะรูให้อากาศระบายได้ดี ลำไยที่ขายในตลาดต่างประเทศ นิยมใส่ไว้ทั้งกิ่ง เพราะผู้บริโภคนิยมว่าเป็นของสด แต่ถ้าวางเป็นลำไยสดส่งออกจะบรรจุเฉพาะผลเท่านั้น โดยแต่ละกล่องบรรจุได้ประมาณ 10-15 กิโลกรัม กล่องพลาสติกมีราคา 10-17 บาทต่อกล่อง ส่วนข่งราคาประมาณ 18 บาทต่อข่ง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2542)

แนวทางการพัฒนาด้านการตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทย

เนื่องจากศักยภาพทางการตลาดของลำไยมีสูง โดยเฉพาะการส่งออกผลลำไยสด แต่มีอุปสรรคในเรื่องการตลาดและการส่งออกบางประการ ได้แก่ การส่งลำไยสดที่ไม่แก่จัด มาตรฐานการซื้อขายไม่แน่นอน การขนส่ง และการขาดข้อมูลการผลิตและการตลาด เป็นต้น การศึกษาวิจัยด้านการตลาดจะเป็นการแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นและเป็นการติดตามสถานการณ์การค้าของลำไยทั้งในและต่างประเทศให้ทันกับการค้าตลอดเวลา (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543) ทางรัฐบาลโดยกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจึงได้ทำแผนการศึกษาวิจัยด้านการตลาดดังนี้

แผนการจัดตั้งหน่วยงานรับรองคุณภาพลำไยส่งออกและมาตรฐานการกำหนดเกรดในการซื้อขาย

1. การจัดตั้งหน่วยงานรับรองคุณภาพลำไยส่งออก เพื่อแก้ปัญหาเรื่องการส่งลำไยที่ไม่แก่เต็มที่ ลำไยที่มีสารสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างเกินมาตรฐาน โดยการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นเพื่อกำหนดมาตรฐานลำไยขึ้น และออกหนังสือรับรองคุณภาพลำไย ที่ได้มาตรฐานให้กับผู้มีความประสงค์จะขอให้รับรอง

2. การกำหนดมาตรฐานของเกรดลำไย เพื่อให้การซื้อขายลำไยทุกชนิดเป็นไปตามมาตรฐาน ควรกำหนดมาตรฐานลำไยสด ขนาดของเกรดต่าง ๆ และให้มีการซื้อขายตามเกรดที่กำหนดตลอดฤดูกาล

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ กรมการค้าภายใน สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมวิชาการเกษตร

การจัดตั้งจุดส่งออกสินค้าเกษตรในเขตนิคมอุตสาหกรรมลำพูน

เนื่องจากปัจจุบันมีการขนส่งสินค้า โดยผู้คอนเทนเนอร์ไปที่จังหวัดเชียงใหม่และลำพูนกันมากและขากลับได้บรรทุกผู้เป่ากลับกอบปรกับการขนส่งผักผลไม้ส่งออกต้องการความรวดเร็วในการขนส่ง ดังนั้นถ้าได้ตั้งจุดขนถ่ายสินค้าที่เขตนิคมอุตสาหกรรมลำพูนเพื่อการส่งออก โดยมีการตรวจสอบทางพิธีการศุลกากรด้วย จะทำให้การขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือคลองเตยรวดเร็วขึ้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการคลัง

การจัดทำข้อมูลการผลิตและการตลาด

1. การสำรวจเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตลำไย ทำการสำรวจเนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และราคาลำไย จากเกษตรกรผู้ปลูกเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการส่งออก
2. การรายงานข้อมูลทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนตลาดที่เป็นคู่แข่งกัน
3. การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการค้าภายใน กรมการค้าต่างประเทศ และกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

แผนการส่งเสริมการบริโภคลำไยและผลไม้ไทย

เพื่อส่งเสริมการบริโภคลำไยและผลไม้ไทยทั้งภายในและต่างประเทศจึงได้จัดทำแผนดังนี้

1. แผนการบริโภคลำไยภายในประเทศ โดยการกระจายลำไยสดไปในแหล่งต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย

2. แผนการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ในต่างประเทศ โดยจัดนิทรรศการส่งเสริมการบริโภคผลไม้และผลไม้ไทยอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

3. ทำการเจรจากับประเทศสหรัฐอเมริกาในเรื่องการอนุญาตให้มีการนำเข้าผลไม้สดจากประเทศไทย

หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการส่งออก และกระทรวงการต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

ในบทนี้เป็นการวิเคราะห์ทางสถิติโดยจะแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ในส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ในส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง โดยอาศัยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ และใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดาเพื่อการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยอิสระต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง

สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้ จะพิจารณาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยและประเทศผู้ส่งออกรายอื่น ๆ ไปฮ่องกง ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความสามารถการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏที่ได้จะนำมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของโลกที่มีค่าเท่ากับ 1 เสมอ ดังนั้นถ้าค่า RCA ของประเทศใดมากกว่า 1 แสดงว่าประเทศนั้นมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดไปยังฮ่องกง แต่ถ้าค่า RCA ของประเทศใดน้อยกว่า 1 แสดงว่า ประเทศนั้นไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดไปยังฮ่องกง ซึ่งสามารถวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกลำไยสดรายใหญ่ที่สุดในตลาดฮ่องกง โดยมีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด (ตารางที่ 7) ทำให้มีสัดส่วนของการส่งออกลำไยสดในตลาดฮ่องกงมากที่สุด (ตารางที่ 8) จากการพิจารณาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของประเทศผู้ส่งออกลำไยสดไปฮ่องกง (ตารางที่ 9) พบว่า มีเพียงประเทศไทยเท่านั้นที่มีค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏมากกว่า 1 ในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 โดยรวมในแต่ละปีประเทศไทยมีค่า RCA สูงที่สุด และรองลงมาคือ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม แต่มีค่า RCA ที่น้อยกว่าไทยมาก ยกเว้นในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่ประเทศไทยมีค่า RCA ต่ำที่สุดเท่ากับ 44.86 ของช่วงเวลาที่ทำการศึกษา แต่เป็นปีที่เวียดนามมีค่า RCA สูงที่สุดเท่ากับ 254.56 เนื่องจากผลผลิตลำไยของประเทศไทยมีปริมาณลดลงอย่างมากจากสภาพอากาศที่แปรปรวน จึงทำให้ฮ่องกงต้องนำเข้าลำไยสดจากเวียดนามแทน และในบางปีเวียดนามมิได้มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 มูลค่าการส่งออกถ้าไฮสดของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ไปยังฮ่องกงระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 (พันเหรียญสหรัฐ)

ประเทศผู้ส่งออก	ปี พ.ศ.							
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542
ไทย	13,685.01	26,403.23	36,747.03	24,535.59	38,316.10	96,206.45	5,758.33	20,498.46
		(92.94) ¹	(39.18)	(-33.23)	(56.17)	(151.09)	(-94.01)	(255.98)
จีน	6.72	137.39	34.11	64.48	392.62	91.49	102.07	452.77
		(1,944.50)	(-75.17)	(89.04)	(508.90)	(-76.70)	(11.56)	(343.59)
เวียดนาม	- ²	-	68.35	7.91	68.35	32.52	2,500.65	120.60
				(-88.43)	(764.10)	(-52.42)	(7,589.58)	(-95.18)
ไต้หวัน	-	55.89	460.72	85.78	231.08	11.08	27.10	24.84
			(724.33)	(-81.38)	(169.39)	(-95.21)	(144.58)	(-8.34)
ประเทศอื่น ๆ	0.00	0.00	397.15	246.94	780.16	224.91	229.27	0.22
				(-37.82)	(215.93)	(-71.17)	(1.94)	(-99.90)
รวม	13,691.73	26,596.51	37,707.36	24,940.70	39,788.31	96,566.45	8,617.42	21,096.53
		(94.25)	(41.78)	(-33.86)	(59.53)	(142.70)	(-91.08)	(144.82)

หมายเหตุ ¹ ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าอัตราการขยายตัวมีหน่วยเป็นร้อยละ

² ไม่มีรายงานข้อมูล

ที่มา: (กระทรวงการคลัง, 2543)

ตารางที่ 8 สัดส่วนของมูลค่าการส่งออกกล้วยสดของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ไปยังฮ่องกงระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 (ร้อยละ)

ประเทศผู้ส่งออก	ปี พ.ศ.							
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542
ไทย	99.95	99.27	97.45	98.38	96.30	99.63	66.82	97.17
จีน	0.05	0.52	0.09	0.26	0.99	0.09	1.18	2.15
เวียดนาม	- ¹	-	0.18	0.03	0.17	0.03	29.02	0.57
ไต้หวัน	-	0.21	1.22	0.34	0.58	0.01	0.31	0.11
ประเทศอื่น ๆ	0.00	0.00	1.06	0.99	1.96	0.24	2.67	0.00
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

หมายเหตุ ¹ ไม่มีรายงานข้อมูล
ที่มา: (คำนวณจากตารางที่ 7)

ตารางที่ 9 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของประเทศผู้ส่งออกลำไยสดไปยังฮ่องกง
ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542

ปี พ.ศ.	ประเทศผู้ส่งออก			
	ไทย	เวียดนาม	จีน	ไต้หวัน
2535	81.86	-	0.00	-
2536	70.23	-	0.01	0.02
2537	66.28	1.50	0.00	0.09
2538	65.12	0.39	0.01	0.03
2539	63.97	1.92	0.06	0.04
2540	61.33	0.30	0.00	0.00
2541	44.86	254.56 ¹	0.06	0.02
2542	58.93	5.59	0.12	0.00

หมายเหตุ¹ เนื่องจากมูลค่าการนำเข้าลำไยสดของฮ่องกงจากเวียดนามมีค่ามากกว่าทุกปีเป็นอย่างมาก
โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงถึงร้อยละ 7,589.58 (ตารางที่ 7)

ที่มา: (คำนวณจากตารางที่ 7 และตารางผนวกที่ 3)

ส่วนประเทศไต้หวันและสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ
เลย โดยมีค่า RCA ที่น้อยกว่า 1 เสมอ สำหรับแนวโน้มค่า RCA ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2542 พบว่า
ประเทศไทยมีแนวโน้มค่า RCA ลดลงเป็นลำดับ แต่สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีแนวโน้ม
โดยเฉลี่ยของค่า RCA ที่เพิ่มขึ้น ส่วนไต้หวันและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีแนวโน้มค่อนข้างคงที่

จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออกลำไยสด
ของประเทศไทยไปฮ่องกง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศผู้ส่งออกรายอื่น ๆ พบว่า ประเทศไทยมีค่า
RCA สูงที่สุด แสดงว่าไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตและการส่งออกลำไยสด
มากที่สุด ทั้งนี้เพราะไทยมีความได้เปรียบในด้านคุณภาพของลำไยและพันธุ์ลำไยซึ่งเป็นที่ต้องการ
ของตลาดฮ่องกง แต่ความได้เปรียบของประเทศไทยกำลังลดลง เนื่องจากประเทศคู่แข่งอย่าง
จีนและเวียดนามได้มีการพัฒนาพันธุ์และคุณภาพของลำไยได้ดีขึ้น และด้วยปัญหาการตกค้างของ
สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในผลลำไยสดที่เกินมาตรฐานกำหนดของประเทศฮ่องกงส่งผลให้ปริมาณ
การส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงลดลงด้วยเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากที่ได้ทำการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออก ลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง สามารถทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้คือ การส่งออกลำไยสดไป ฮ่องกงของประเทศไทยและประเทศคู่แข่งอื่นต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และไต้หวัน จากการศึกษาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ที่ปรากฏ พบว่า ประเทศไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเวียดนามซึ่งเป็น ประเทศคู่แข่งอื่นที่สำคัญประเทศหนึ่งมีค่า RCA มากกว่า 1 เช่นกัน ซึ่งไม่ได้เป็นไปตาม สมมติฐาน แต่เมื่อเปรียบเทียบค่า RCA ของประเทศไทยและเวียดนามแล้ว พบว่า ประเทศไทยมี ค่า RCA สูงกว่ามาก ยกเว้นในปี พ.ศ. 2541 ที่ค่า RCA ของเวียดนามสูงกว่ามาก เนื่องจากผลผลิต ลำไยของประเทศไทยลดลงเป็นอย่างมาก อันมีสาเหตุมาจากสภาพอากาศที่แปรปรวน จึงทำให้ ฮ่องกงต้องนำเข้าจากเวียดนามแทน ส่วนจีนและไต้หวันมีค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ที่ปรากฏน้อยกว่า 1 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ความหมายในเชิงนโยบายของการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ

จากการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของลำไยสดของประเทศไทยไป ยังฮ่องกง ทำให้ทราบแนวทางในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเพิ่มปริมาณการส่งออก โดย พิจารณาจากค่าดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของลำไยสดของประเทศไทยไปยัง ฮ่องกงที่ได้จากการวิเคราะห์ พบว่า ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของลำไยสด ของประเทศไทยไปฮ่องกงมีแนวโน้มลดลงตามลำดับ ในขณะที่ประเทศคู่แข่งอื่นที่สำคัญอย่าง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีแนวโน้มโดยเฉลี่ยของค่าดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ ที่ปรากฏเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากเวียดนามมีการพัฒนาพันธุ์และมาตรฐานลำไยสดได้ดีขึ้น จึงเป็น สาเหตุทำให้ลำไยสดของเวียดนามเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น ดังนั้นแนวทางที่ควรนำมาใช้ เพื่อพัฒนาการส่งออก คือ การใช้นโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานลำไยสดที่จะส่งออก ให้ดียิ่งขึ้น โดยการใช้สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในการยืดอายุการเก็บรักษาผลลำไยสดให้ได้ตรง ตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนดของฮ่องกง เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตที่มีคุณภาพให้เป็นที่ต้องการของ ฮ่องกงมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ควรจะต้องมีการเจรจาทางการ ค้าระหว่างรัฐบาลไทยกับฮ่องกงเรื่องการค้าขายลำไยสด ฉะนั้นประเทศไทยควรให้ความสนใจใน

การปรับปรุงระบบการทำงานและมาตรฐานการผลิตให้ลำไยสดไทยมีคุณภาพเป็นที่ต้องการ และสามารถดึงดูดความสนใจของประเทศฮ่องกงและตลาดส่งออกอื่น ๆ ต่อไป

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง โดยการพิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของแต่ละปัจจัยอิสระที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ซึ่งเป็นตัวแปรตาม และจากการทดสอบโดยใช้ฟังก์ชันอุปสงค์ทั้ง 4 พบว่า รูปแบบที่เหมาะสมที่สุด คือ ฟังก์ชันอุปสงค์แบบเส้นตรง (linear demand function) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

$$\begin{array}{l}
 QX = 9606.64 - 759.54PW + 0.18INH + 9302.91D \\
 \text{(S.D.) } (9813.46) \quad (359.58) \quad (0.05) \quad (8489.66) \\
 R^2 = 0.58 \quad F = 7.29 \quad S.E. = 11,618.41
 \end{array}$$

จากสมการข้างต้น พบว่า อุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงขึ้นกับราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกง และตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ความแปรปรวนของอุปสงค์การส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยอิสระเหล่านี้ได้ร้อยละ 58 และมีค่าสถิติ F เท่ากับ 7.29 แสดงว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่าในวงเล็บคือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard error) ของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง โดยค่าความคลาดเคลื่อนของราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกง และตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ที่มีต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปยังฮ่องกง มีค่าเท่ากับ 359.58 0.05 และ 8,489.66 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดและมีค่าสถิติ t เท่ากับ 3.34 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 สำหรับราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร และตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่าความคลาดเคลื่อนของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทั้งสองมีค่าสูง จึงทำให้ค่าสถิติ t มีค่าต่ำ จึงทำให้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แต่ในทางเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทฤษฎีแล้ว ตัวแปรอิสระทั้งสองมีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง และ เนื่องจากการปรับค่าดัชนีให้กับตัวแปรอิสระต่าง ๆ จึงทำให้ตัวแปรอิสระเหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน เป็นเหตุให้เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงินบาทไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกงไม่เป็นไปตามทฤษฎี จึงพิจารณาตัดตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงินบาทไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกงออกจากสมการอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง

สามารถพิจารณาค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยแต่ละตัวที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงได้ดังนี้คือ ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร มีค่าเท่ากับ -1.37 ซึ่งมีความยืดหยุ่นมาก หมายความว่า เมื่อราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานครเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้อุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1.37 ในทิศทางตรงกันข้าม โดยให้ปัจจัยอื่น ๆ มีค่าคงที่ นั่นคือ ถ้าหากราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานครมีการเปลี่ยนแปลงแล้ว อุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงจะเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่มากกว่าในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกง มีค่าเท่ากับ 1.54 ซึ่งมีความยืดหยุ่นมาก หมายความว่า เมื่อรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้อุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1.54 ในทิศทางเดียวกัน โดยให้ปัจจัยอื่น ๆ มีค่าคงที่ นั่นคือ ถ้าหากรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงประเทศฮ่องกงมีการเปลี่ยนแปลง อุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงจะเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่มากกว่าในทิศทางเดียวกัน และค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงต่อการใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลง มีค่าเท่ากับ 0.11 ซึ่งมีความยืดหยุ่นน้อยมาก หมายความว่า ถึงแม้จะมีการใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลง ก็ทำให้อุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงเปลี่ยนแปลงไปเพียงร้อยละ 0.11 เท่านั้นในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ ในการใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลง อุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงก็ยังคงมีการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่น้อยมากในทิศทางเดียวกัน

กล่าวโดยสรุปอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกง และตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง จากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยอิสระแต่ละตัวในสมการอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

1. เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร มีค่าเป็นลบ หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
2. เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกง มีค่าเป็นบวก หมายความว่า รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
3. เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรหุ่นของการใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลง มีค่าเป็นบวก หมายความว่า การใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

แต่เนื่องจากการศึกษาอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ไม่ได้นำตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทของประเทศไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกงมาพิจารณา จึงไม่สามารถอธิบายได้ว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่

ความหมายในเชิงนโยบายของการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสด

จากการวิเคราะห์อุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงดังกล่าวข้างต้น จะทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนาการส่งออกลำไยสด เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณการส่งออก อันจะเป็นที่มาของรายได้ของประเทศไทย โดยเมื่อพิจารณาจากค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ส่งออกนี้ พบว่า ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร มีค่าเท่ากับ -1.37 กล่าวคือ ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงนั้น เป็นอุปสงค์ที่มีค่าความยืดหยุ่นมาก อาจเนื่องจากราคาขายส่งลำไยสดเป็นไปตามกลไกราคา หากนานนโยบายเกี่ยวกับการลดระดับราคาขายส่งลำไยสดจะทำให้ต้นทุนในการผลิตลำไยสดเพื่อการส่งออกลดลง แต่รัฐบาลจะต้องมีการเฝ้าระวังนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกันราคาขั้นต่ำของราคาลำไยที่เกษตรกรจะได้รับ เพื่อที่เกษตรกรจะได้รับความยุติธรรม แต่ไม่ควรส่งเสริมให้ผลิตลำไยจนเกิดปัญหาด้านตลาด เมื่อราคาค้นทุนลำไยสดเพื่อการส่งออกลดลง จะส่งผลให้ราคาส่งออกลดลงได้ ซึ่งจะเป็นการจูงใจให้ตลาดฮ่องกงรับซื้อลำไยสดเพิ่มขึ้น ซึ่งไม่เฉพาะแต่ในตลาดฮ่องกงเท่านั้นตลาดอื่น ๆ ทั้งประเทศในแถบอเมริกาและยุโรป เช่น แคนาดา ฝรั่งเศส ซึ่งเป็นตลาดใหม่นั้น น่าจะนำนโยบายดังกล่าวนี้ไปใช้ เพื่อเป็นการขยายตลาดส่งออกให้กว้างขึ้น

สำหรับค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกง มีค่าเท่ากับ 1.54 ซึ่งเป็นอุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นมาก ทั้งนี้เนื่องจากรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของฮ่องกงมีค่าสูง แสดงว่า ประชากรมีกำลังซื้อสูง หากรัฐบาลไทยสนับสนุนให้มีการส่งเสริมการจำหน่ายลำไยในตลาดฮ่องกง อาทิเช่น การจัดงานบริโภคลำไยในตลาดฮ่องกง มีการประชาสัมพันธ์เพื่อแนะนำลำไยให้ชาวฮ่องกงได้รับรู้มากขึ้น และได้ทดลองชิมลำไยสด อาจจะเป็นการเพิ่มความต้องการซื้อได้อย่างมาก แต่ลำไยสดที่ส่งออกไปจำหน่ายจะต้องมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดด้วย

ส่วนค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลง มีค่าเท่ากับ 0.11 ซึ่งมีความยืดหยุ่นน้อยมาก อาจเป็นเพราะการใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ส่งผลให้ค่าเงินบาทปรับตัวลดลงนี้ อาจทำให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมาก แต่ทางด้านปริมาณมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ลำไยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถส่งออกทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยได้ปีละมากกว่า 1,800 ล้านบาท ซึ่งส่งออกจำหน่ายในรูปของลำไยสดมากที่สุด โดยมีฮ่องกงเป็นตลาดหลักที่สำคัญในการส่งออก มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยสดของไปฮ่องกงมากที่สุด แต่บางปีมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกที่มีความไม่แน่นอน และยังมีประเทศคู่แข่งที่สำคัญ อันได้แก่ ประเทศไต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องเข้าสู่ภาวะการแข่งขันมากขึ้น ดังนั้นในการศึกษาวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ความสามารถในการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง โดยอาศัยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 รวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงในระหว่างปี พ.ศ. 2523-2542 โดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุคูณ ในรูปกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยต่อไป

จากการศึกษาภาวะการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง พบว่า ประเทศไทยต้องพึ่งพาทลาดฮ่องกง ซึ่งเป็นตลาดรับซื้อลำไยสดที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย และโดยประมาณร้อยละ 60 ของการส่งออกลำไยสดทั้งหมดไปฮ่องกงได้ส่งจำหน่ายต่อไปยังจีนและมาเก๊า ประเทศคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทยในฮ่องกง ได้แก่ ไต้หวัน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งได้มีการพัฒนาพันธุ์และคุณภาพเพื่อแข่งขันกับประเทศไทย แต่ยังไม่ทัดเทียมกับประเทศไทยเนื่องจากพันธุ์และคุณภาพของลำไยสดที่ด้อยกว่า ในปัจจุบันลำไยสดของประเทศไทยได้รับความสนใจในการส่งเสริมการส่งออกจากรัฐบาลเพิ่มมากขึ้น โดยให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อที่จะช่วยพัฒนาด้านการตลาดส่งออกต่อไป

จากผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของประเทศไทยในการส่งออกลำไยสดไปฮ่องกงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไต้หวัน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีนในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 พบว่า มีค่า RCA ที่มากกว่า 1 และมากกว่าประเทศคู่แข่งที่ได้ทำการศึกษา หมายความว่า ประเทศไทยในช่วงเวลาดังแต่ปีที่ศึกษามีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดไปฮ่องกง แต่แนวโน้มโดยเฉลี่ยของค่า RCA มีค่าเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลดลงทุกปี แสดงว่า ความได้เปรียบกำลังลดลง ส่วนประเทศคู่แข่งชั้นที่สำคัญประเทศหนึ่ง คือ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีค่า RCA ที่รองจากประเทศไทยเป็นอย่างมาก แต่ในปี พ.ศ. 2541 พบว่า เวียดนาม มีค่า RCA สูงที่สุด เนื่องจากผลผลิตลำไยของประเทศไทยในปีนี้มีปริมาณลดลงเป็นอย่างมากด้วยสภาพอากาศที่แปรปรวน จึงทำให้ฮ่องกงต้องนำเข้าลำไยจากเวียดนามแทน และเมื่อพิจารณาแนวโน้มโดยเฉลี่ยของค่า RCA ของเวียดนามแล้ว พบว่า เวียดนามมีแนวโน้มของค่า RCA ที่เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่า เวียดนามกำลังแย่งส่วนครองตลาดลำไยสดในตลาดฮ่องกง ส่วนประเทศคู่แข่งชั้นอื่น ๆ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีนและไต้หวันมิได้มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดไปฮ่องกง เนื่องจากมีค่า RCA น้อยกว่า 1 เสมอ

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดมากที่สุด คือ รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกง รองลงมาคือ ราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานคร และตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลง ตามลำดับ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงได้ร้อยละ 58 และเมื่อพิจารณาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้งสามดังกล่าวข้างต้นมีค่าเท่ากับ 1.54 -1.37 และ 0.11 ตามลำดับ

จากผลของการทดสอบสมมติฐาน ในส่วนของการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกลำไยสดไปฮ่องกงของประเทศผู้ส่งออกต่าง ๆ ที่ได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ประเทศไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน และไต้หวัน พบว่า ประเทศไทยมีค่า RCA ที่มากกว่า 1 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เวียดนามมีค่า RCA ที่มากกว่า 1 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนไต้หวันและจีนมีค่า RCA ที่น้อยกว่า 1 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ในส่วนของการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง พบว่า รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริงของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง และตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่ค่าเงินบาทปรับตัวลดลงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทั้งสามปัจจัย ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทของประเทศไทยต่อดอลลาร์ฮ่องกงไม่ได้นำมาพิจารณาในสมการอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงในการศึกษาครั้งนี้ จึงไม่สามารถทดสอบสมมติฐานได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งออกลำไยสดได้ดังนี้

1. จากการศึกษาภาวะการตลาดส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง พบว่า มีปัญหาทางด้านคุณภาพของลำไยสดที่มีสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างเกินมาตรฐาน ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงลดลง เนื่องจากฮ่องกงระงับและลดการสั่งซื้อลำไยสดจากประเทศไทย ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรจัดอบรมเพิ่มเติมให้แก่ผู้ประกอบการลำไยสดที่จะส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศในเรื่องการใช้สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาการกีดกันนำเข้าสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของประเทศผู้นำเข้าแต่ละประเทศ และจะต้องตรวจสอบคุณภาพของลำไยสดอย่างเข้มงวดและจริงจัง

2. จากการศึกษาวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงและอุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง พบว่า ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏมีแนวโน้มลดลง ดังนั้นควรจะนำนโยบายราคามาใช้ โดยการลดระดับราคาส่งออกลำไยสด เพื่อให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น แต่เนื่องจากความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกต่อราคาขายส่งลำไยที่แท้จริงในตลาดกรุงเทพมหานครมีความยืดหยุ่นสูง อย่างไรก็ตาม จะต้องทำการลดต้นทุนการผลิตด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตควบคู่ไปด้วย เพื่อที่จะทำให้สามารถส่งออกลำไยสดได้ในราคาที่ลดลงและเกษตรกรยังสามารถมีกำไรพอเพียงในการผลิตได้ ทำให้สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งกันได้ด้วย

3. ข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ โดยใช้ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏเชิงสถิติ โดยกำหนดให้ตัวแปรต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการศึกษาวิเคราะห์อยู่ในลักษณะคงที่ เช่น อัตราแลกเปลี่ยนทางการเงิน เป็นต้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรศึกษาแบบจำลองส่วนแบ่งทางการตลาดคงที่ เพราะสามารถบอกความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงว่ามีสาเหตุมาจากปัจจัยใด

4. ในการศึกษาครั้งนี้มีปัญหาทางด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ ๆ ได้เก็บรวบรวมไว้ในหลายหน่วยงานด้วยกัน ทำให้ข้อมูลที่ได้ซ้ำซ้อน แต่ไม่ตรงกันทั้งที่เป็นข้อมูลเรื่องเดียวกัน นอกจากนี้ ข้อมูลบางอย่างไม่ได้มีการเก็บรวบรวมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ข้อมูลขาดความต่อเนื่องไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งที่เป็นข้อมูลสำคัญ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลควรมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องและให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนและการจัดทำนโยบายการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการคลัง. 2543. สถิติการส่งออก ปี พ.ศ. 2543. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2542. ข้อมูลลำไย. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2543ก. ข้อมูลสถิติการผลิตการตลาดสินค้าเกษตร. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2543ข. แนวทางการพัฒนาลำไยเพื่อการส่งออก. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงพาณิชย์. 2542. การตลาดลำไยปี พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงพาณิชย์. 2543ก. สถานการณ์การส่งออกลำไยสำหรับปี พ.ศ. 2543. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงพาณิชย์. 2543ข. สถิติการค้าและเครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจของไทยปี พ.ศ. 2534-2542. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

จรัส มินูญ. 2531. การศึกษาการส่งออกลำไยของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ฉันทนา เจิมเจริญสุข. 2532. การวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกผลไม้สดของไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นที เขียรหิรัญ. 2534. การวิเคราะห์ปัญหาและสู่ทางการส่งออกผลไม้สดของไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2542. เศรษฐศาสตร์การจัดการ (พิมพ์ครั้งที่สอง). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยาวรรณ สุกุลเจริญ. 2539. โอกาสในการขยายตลาดส่งออกลำไย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เปรมปรี ฌ สงขลา. 2542. “ติดตามสถานการณ์ลำไยโลก”. เศรษฐกรเกษตร. 23(10): น. 85-95.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2541. หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค (พิมพ์ครั้งที่สิบเอ็ด). กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด.

วันวิสาข์ อินเทพ. 2537. ภาวะตลาดส่งออกลำไยของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อภิชาติ ตะลุนเพชรย์. 2540. ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกทุเรียนของไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Balassa, B. 1979. **Trade Liberalization and Revealed Comparative Advantage**. Manchester: The Manchester school of Economic and Social Studies.

International Monetary Fund. 2000. **Direction of Trade Statistic**. New York.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

ตารางผนวก

ตารางผนวกที่ 1 ปริมาณส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกงและราคาขายส่งเฉลี่ยที่แท้จริง
ของลำไยสดในตลาดกรุงเทพมหานครระหว่างปี พ.ศ. 2523-2542

ปี พ.ศ.	ปริมาณส่งออกลำไยสด (ตัน)	ราคาขายส่งลำไยเฉลี่ยที่แท้จริง (บาท/กิโลกรัม)
2523	2,220.88	22.54
2524	3,199.44	21.45
2525	6,364.09	21.66
2526	3,064.63	27.48
2527	4,222.36	13.95
2528	2,568.91	10.98
2529	6,571.91	28.95
2530	1,689.86	16.90
2531	8,246.51	31.17
2532	2,739.64	15.02
2533	10,167.79	28.75
2534	5,425.80	26.17
2535	7,280.59	29.60
2536	13,080.23	26.50
2537	21,397.43	18.26
2538	22,714.05	17.27
2539	48,774.17	21.99
2540	63,529.39	16.81
2541	2,152.48	44.43
2542	20,914.26	20.86

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2543ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 2 รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกงและตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวระหว่างปี พ.ศ. 2523-2542

ปี พ.ศ.	รายได้เฉลี่ยที่แท้จริงของประเทศฮ่องกง (เหรียญฮ่องกงต่อกคน)	ตัวแปรหุ่นของนโยบายอัตรา แลกเปลี่ยนแบบลอยตัว
2523	43,411.76	0
2524	44,755.90	0
2525	44,778.54	0
2526	44,435.71	0
2527	48,890.50	0
2528	49,814.47	0
2529	55,097.48	0
2530	73,773.48	0
2531	83,456.61	0
2532	94,218.63	0
2533	110,104.86	0
2534	120,955.30	0
2535	146,476.39	0
2536	157,098.30	0
2537	193,460.48	0
2538	181,002.12	0
2539	182,131.07	0
2540	187,117.94	1
2541	168,658.50	1
2542	169,288.17	1

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2543ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศต่าง ๆ ไปฮ่องกงระหว่างปี พ.ศ. 2535-2542 (พันเหรียญสหรัฐ)

ประเทศผู้ส่งออก	ปี พ.ศ.							
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542
ไทย	1,507,000	1,960,000	2,387,000	2,921,000	2,997,000	3,464,900	2,783,100	2,981,300
จีน	45,785,000	51,987,000	60,898,000	35,983,000	32,906,000	43,797,000	38,782,000	36,917,000
เวียดนาม	201,000	169,000	196,000	157,000	178,000	240,000	213,000	185,000
ไต้หวัน	15,415,000	18,453,000	21,263,000	26,105,900	26,718,000	28,364,000	24,733,000	25,955,000
ประเทศอื่น ๆ	60,522,000	66,089,000	77,601,000	128,181,700	136,294,800	137,455,100	120,341,900	114,781,700
รวม	123,430,000	138,658,000	162,345,000	193,348,600	199,093,800	213,311,000	186,853,000	180,820,000

ที่มา: (International Monetary Fund, 2000)

ภาคผนวก ข

การแสดงผลการวิเคราะห์ทางเครื่องพิมพ์

ผลการวิเคราะห์อุปสงค์ส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปฮ่องกง

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
QX	12,816.2210	16,405.3569	20
PW	23.0370	7.6477	20
INH	109,946.3105	57,884.5935	20
D	.1500	.3663	20

Correlations

		QX	PW	INH	D
Pearson Correlation	QX	1.000	-.213	.669	.422
	PW	-.213	1.000	.145	.244
	INH	.669	.145	1.000	.485
	D	.422	.244	.485	1.000
Sig. (1-tailed)	QX	.	.183	.001	.032
	PW	.183	.	.270	.150
	INH	.001	.270	.	.015
	D	.032	.150	.015	.
N	QX	20	20	20	20
	PW	20	20	20	20
	INH	20	20	20	20
	D	20	20	20	20

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	D, PW, INH ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: QX

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.760 ^a	.578	.498	11,618.4078

a. Predictors: (Constant), D, PW, INH

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3.0E+09	3	9.8E+08	7.294	.003 ^a
	Residual	2.2E+09	16	1.3E+08		
	Total	5.1E+09	19			

a. Predictors: (Constant), D, PW, INH

b. Dependent Variable: QX

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	9606.644	9813.455		.979	.342
	PW	-.759.542	359.578	-.354	-2.112	.051
	INH	.176	.053	.620	3.335	.004
	D	9302.905	8489.655	.208	1.096	.289

a. Dependent Variable: QX

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้